

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ผลของการสอนซ่อมเสริมการอ่านออกเสียงตัว ร ล ให้แก่
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ฝึกในห้องปฏิบัติการทางภาษา ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากตำรา
เอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งลักษณะการศึกษาออกเป็น 5 ส่วน มีรายละเอียด
ดังนี้

1. การสอนซ่อมเสริม

- 1.1 ความหมายของการสอนซ่อมเสริม
- 1.2 ประเภทของการสอนซ่อมเสริม
- 1.3 จุดมุ่งหมายของการสอนซ่อมเสริม
- 1.4 วิธีสอนซ่อมเสริม
- 1.5 ขั้นตอนในการสอนซ่อมเสริม

2. การอ่าน และการอ่านออกเสียง

- 2.1 ความหมายของการอ่าน
- 2.2 จุดมุ่งหมายของการอ่าน
- 2.3 ประเภทของการอ่าน
- 2.4 การอ่านออกเสียง
- 2.5 จุดมุ่งหมายของการอ่านออกเสียง
- 2.6 ความสำคัญของการอ่านออกเสียง
- 2.7 ข้อดีของการอ่านออกเสียง
- 2.8 ข้อควรคำนึงถึงในการอ่านออกเสียง

- 2.9 วิธีสอนอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ
- 2.10 การอ่านออกเสียงคำที่ใช้อักษรควบกล้ำ ร ล ว
- 2.11 ปัญหาในการอ่านออกเสียง
- 2.12 วิธีแก้ไขการออกเสียงคำที่ใช้ ร ล ว ไม่ชัด

3. ห้องปฏิบัติการทางภาษา

- 3.1 ความหมายของห้องปฏิบัติการทางภาษา
- 3.2 บทบาทของห้องปฏิบัติการทางภาษา
- 3.3 องค์ประกอบในการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา
- 3.4 การใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา
- 3.5 วิธีเรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษา
- 3.6 หลักในการทำบทเรียน
- 3.7 การเลือกและการเตรียมบทเรียน
- 3.8 ประโยชน์ของห้องปฏิบัติการทางภาษา
- 3.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การสอนซ่อมเสริม (Remedial Teaching)

การสอนซ่อมเสริม เป็นการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการเรียนของนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนได้ดีขึ้นตามความสามารถของตน นับว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะจะทำให้คุณภาพของการศึกษาดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการอ่านออกเสียง ความบกพร่องในเรื่องการอ่านออกเสียงนี้จะเป็นอุปสรรคในการสื่อสารและทำให้ความสามารถของบุคคลนั้นด้วยลงไป ดังนั้น การสอนซ่อมเสริมการอ่านออกเสียงจึงเป็นสิ่งที่ควรสนใจเป็นอย่างยิ่ง

1.1 ความหมายของการสอนซ่อมเสริม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2521: 5) ได้ให้ความหมายของการสอนซ่อมเสริมไว้ว่า การสอนซ่อมเสริมคือการสอนเป็นการพิเศษ นอกเหนือไปจากการสอนตามแผนการสอนโดยปกติ เพื่อแก้ไขส่วนบกพร่องที่พบในตัวนักเรียน

ในการสอนซ่อมเสริมนั้น เกรียง เอี่ยมสกุล (2511: 227) ได้เน้นว่า เป็นการสอนที่ใช้วิธีการใหม่ ๆ ซึ่งไม่ใช่วิธีการที่ใช้กับเด็กปกติ และต้องเป็นวิธีที่เหมาะสมกับระดับสติปัญญาของนักเรียน เพื่อช่วยแก้ปัญหาทางการเรียนของนักเรียนให้สามารถเรียนได้ ตั้งแต่ระยะเริ่มต้น ต้องใช้วิธีการสอน สื่อการเรียนเป็นพิเศษ มิใช่สอนเพื่อให้นักเรียนเรียนได้เก่งหรือคืบหน้าไปมากกว่านักเรียนคนอื่น ๆ

อำไพ สุจริตกุล (2516: 46) ได้ให้ความหมายของการสอนซ่อมเสริมว่า เป็นการสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและเสริมทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้แก่เด็ก เป็นการสอนที่จัดขึ้นสำหรับเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากครู และได้อธิบายเพิ่มเติมว่า คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรียกการสอนนี้ว่า การสอนเพื่อบรรเทาความหมายของการสอนแบบนี้คือ เพื่อซ่อม เสริม และป้องกันข้อบกพร่องของเด็ก ลักษณะกิจกรรมที่จัดขึ้นสำหรับการสอนซ่อมเสริมนี้มี 2 ประเภท คือ

1. กิจกรรมชดเชยข้อเสีย หรือบรรเทาข้อบกพร่องต่าง ๆ ของนักเรียน เช่น อ่านไม่ถูก พูดไม่ชัด คิดไม่ถูก หรือมีทักษะความคิดเห็นที่ไม่ถูกต้องแต่แรก
2. กิจกรรมการสอนวิธีใหม่ ๆ เพื่อสอนทักษะนิสัยในการเรียนที่ถูกต้องให้แก่นักเรียน

ส่วนศรียา และประภัสร นิยมธรรม (2520: 25) ได้ให้ความหมายของการสอนซ่อมเสริมว่า การสอนซ่อมเสริมเป็นบริการที่แยกจากชั้นเรียนปกติ เป็นการสอนเพื่อเสริมทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ และหรือช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากครู การสอนแบบนี้จึงมักทำเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มย่อย ๆ

แบลร์ (Blair 1946: 15) กล่าวถึงการสอนซ่อมเสริมว่า การสอนซ่อมเสริมคือการสอนที่ใช้กลวิธีที่เหมาะสมแก่ระดับความสามารถของนักเรียนและใช้วิธีการจูงใจให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นเพื่อเพิ่มพูนมาตรฐานสมรรถภาพของเด็ก การสอนดังกล่าวนี้อาศัยการวินิจฉัยข้อบกพร่องของเด็กเป็นมูลฐาน และพยายามปรับปรุงการสอนให้เหมาะสมแก่ความจำเป็นและความสนใจของนักเรียน

จากความหมายที่นักการศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศได้กล่าวไว้ อาจสรุปได้ว่า การสอนซ่อมเสริมคือ การสอนที่จัดขึ้นเป็นพิเศษเพื่อช่วยปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนที่มีข้อบกพร่องหลังจากที่ได้มีการวินิจฉัยแล้ว ซึ่งอาจจัดเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มย่อยก็ได้ตามความเหมาะสม

1.2 ประเภทของการสอนซ่อมเสริม

การสอนซ่อมเสริมหรือการสอนเพื่อบรรเทาการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ ดังนั้นการสอนเพื่อบรรเทาการจึงประมวลเอาทั้งการแก้ไขข้อบกพร่องตลอดจนการสอนเพื่อซ่อมเสริมสมรรถภาพของเด็ก ศรียา และประภัสสร นิยมธรรม (2520: 24-26) ได้กล่าวถึงประเภทของการสอนเพื่อบรรเทาการไว้ 4 ประเภท ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. การสอนเพื่อแก้ไข (Corrective Instruction)

การสอนประเภทนี้จัดทำในชั้นเรียนปกติ โดยครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา เมื่อพบว่านักเรียนทั้งชั้นหรือส่วนใหญ่ในชั้นเกิดความเข้าใจผิดในเนื้อหาบางอย่างหรือเรียนอ่อนกว่าที่ควร เป็นในเนื้อหาบางวิชา การสอนแบบนี้จำเป็นต้องอาศัยการวิเคราะห์ปัญหาก่อนที่จะใช้เทคนิคของการสอนเพื่อแก้ไข ในการนี้อาจต้องนำเอาเทคนิคของการสอนเพื่อซ่อมเสริม เช่น การสอนเพื่อสร้างทักษะบางอย่างเป็นพิเศษมาประกอบด้วย

2. การสอนซ่อมเสริม (Remedial Teaching)

เป็นบริการที่แยกจากชั้นเรียนปกติ เพื่อเสริมทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ และหรือช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากครู มักทำเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มย่อย

3. การสอนโดยวิธีการปรับสภาพ (Adapted Instruction)

เป็นวิธีการสอนสำหรับเด็กที่มีระดับ I.Q. ต่ำกว่า 90 หรืออยู่ในช่วง 70-90 โดยที่ไม่ต้องการทั้งการสอนแก้ไขหรือซ่อมเสริม ใช้หลักสูตรร่วมกับเด็กปกติได้ แต่เนื้อหาและวิธีการที่สอนจะต้องปรับให้ใกล้เคียงกับสมรรถวิสัยของเด็กพวกนี้

4. การสอนเร่ง (Accelerated Instruction)

การสอนแบบนี้มักใช้กับเด็กที่มีสติปัญญาสูง แต่ไม่ได้ใช้สติปัญญาเต็มที่ในการจัดการศึกษาให้เด็กประเภทนี้จึงต้องมีลักษณะพิเศษออกไป ซึ่งมี 3 วิธี คือ

ก. การเรียนเร่ง เป็นการเรียนก่อนเกณฑ์อายุ เรียนข้ามชั้น หรือสอบเทียบความรู้ การสอนมักจะให้เด็กศึกษาเอง ครูเป็นเพียงผู้คอยแนะนำและแนะแนวเฉพาะเรื่องที่จำเป็นเท่านั้น

ข. การเรียนเพิ่ม คือเพิ่มเติมวิชาเรียน เพิ่มเนื้อหาในแต่ละวิชาเข้าไปในหลักสูตรปกติ อาจมอบหมายงานพิเศษให้ทำ ให้ไปอ่านเพิ่มเติมพิเศษหรือให้เรียนพิเศษนอกชั้น ฯลฯ

ค. การเรียนเฉพาะ มีจุดประสงค์เพื่อเสริมทักษะบางด้านเป็นพิเศษตามความถนัดและความสามารถของเด็ก มักใช้ในกรณีที่ต้องการคัดเด็กเฉพาะกลุ่มออกไปเพื่อสอนเป็นพิเศษ

จะเห็นได้ว่าการสอนเพื่อบรรเทาไม่ว่าจะ เป็นประเภทใดก็มุ่งที่จะให้นักเรียนได้พัฒนาสมรรถภาพของตนโดยการแก้ไขข้อบกพร่องและเสริมการเรียนรู้ใหม่ ๆ เข้าไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของนักเรียน ครูผู้สอนจึงต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะนักเรียนของตน

1.3 จุดมุ่งหมายของการสอนซ่อมเสริม

ศรียา และ ประภัสสร นิยมธรรม (2520: 30) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสอนซ่อมเสริมว่า "เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาความสามารถในการเรียนรู้และมีจุดหมายปลายทาง คือ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้ใกล้เคียงกับสมรรถวิสัยของเด็กให้มากที่สุด

คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่ม 1 (2522: 30) กล่าวถึงหลักการสอนซ่อมเสริมไว้ว่า "ต้องเป็นการสอนเพื่อช่วยเหลือนักเรียน ขจัดข้อเสียหรือข้อบกพร่องของเด็กนักเรียน ตลอดจนการเรียนที่ไม่ถูกวิธีให้หมดไป เพื่อซ่อมให้ดีขึ้นและเป็น การสร้างเจตคติ นิสัยที่ดีงามให้แก่เด็กนักเรียนในการเรียนที่ถูกวิธี"

อำเภอ สุจริตกุล (2516: 146) ให้ความเห็นถึงจุดหมายสำคัญของการสอน
ซ่อมเสริมคือ

1. ให้นักเรียนแข่งขันกับตัวเอง จนสามารถเรียนดีขึ้นกว่าเดิม
2. ให้เรียนทันเพื่อนในชั้น
3. ให้เก่งยิ่งขึ้นจนสุดความสามารถ

จากข้อความที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ พอจะสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการ
สอนซ่อมเสริม คือ เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียนที่มีข้อบกพร่องทางการเรียนให้พัฒนา
ความสามารถของตนเองให้ดีขึ้นกว่าเดิม

ลักษณะของการสอนซ่อมเสริม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2522: 31) ได้กำหนดลักษณะของการสอน
ซ่อมเสริมไว้ดังนี้

1. ต้องรู้ข้อบกพร่องของนักเรียน การที่ครูรู้ข้อบกพร่องของนักเรียนเป็นสิ่ง
สำคัญในการช่วยเหลือ เพื่อครูจะได้แก้ไขข้อบกพร่องและ เสริมการเรียนของนักเรียนให้ถูกวิธี
ครูจะรู้ข้อบกพร่องของนักเรียนอาจใช้วิธีการศึกษาจากระเบียบสะสม การสังเกตการ
สอบถามจากครูคนเดิม หรือการทดสอบ ในการสอนซ่อมเสริมครูควรทดสอบหาข้อบกพร่อง
เมื่อรู้จุดอ่อนของนักเรียนจึงลงมือทำการสอน เมื่อสอนไประยะหนึ่งจึงทำการทดสอบซ้ำเพื่อ
รู้ความงอกงามของเด็ก
2. การสอนซ่อมเสริมต้องเริ่มจากสิ่งที่นักเรียนรู้ หรือพื้นฐานของนักเรียน
การสอนจึงต้องรู้พื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ ของนักเรียนเพื่อครูจะได้จัดบทเรียน
ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน ความต้องการ และความสนใจ
3. เลือกวัสดุการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน
การสอนซ่อมเสริมครูควรใช้วัสดุอุปกรณ์เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น
4. การสอนซ่อมเสริม ครูจะต้องเป็นผู้คอยกระตุ้นและให้กำลังใจแก่นักเรียน
หลักการให้กำลังใจแก่นักเรียน ครูควรมีคติดังนี้

4.1 ให้นักเรียนเข้าใจครู ให้รู้ว่าครูให้ความรู้และความเข้าใจนักเรียน พร้อมทั้งจะช่วยเหลือและให้ความเป็นเพื่อน

4.2 ให้นักเรียนทำงานและประสบความสำเร็จในงานที่ทำโดยอธิบายให้นักเรียนเข้าใจในงานที่จะทำ เริ่มจากงานง่าย ๆ ไปหายาก ให้กำลังใจและคำชมเชย ให้นักเรียนประเมินผลตนเองโดยให้ความก้าวหน้าของตนเอง ครูอาจทำได้โดย

ก. ชี้แจงข้อบกพร่องเพื่อให้เด็กเข้าใจ

ข. ทำแผนภูมิความก้าวหน้า เช่น แผนภูมิแห่งความก้าวหน้าให้เด็กจดบันทึกจำนวนคำที่ตนได้อ่านในแต่ละวัน เป็นต้น

1.4 วิธีสอนซ่อมเสริม

กระทรวงศึกษาธิการ (2523: 12) ได้เสนอแนะวิธีการสอนซ่อมเสริมไว้หลายวิธี ซึ่งขึ้นอยู่กับครูผู้สอนจะเลือกวิธีการใดให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในขณะนั้น ดังนี้

1. การสอนแบบตัวต่อตัว การสอนซ่อมเสริมแบบตัวต่อตัวระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน เป็นวิธีที่ดีที่สุด เพราะผู้สอนสามารถเลือกใช้คำหรือวิธีการที่เหมาะสมกับนักเรียน สามารถชักจูงความสนใจของนักเรียนได้อย่างใกล้ชิด และสามารถสอนได้ตรงตามที่นักเรียนกำลังประสบปัญหา ผู้สอน นอกจากจะเป็นครูประจำชั้นหรือประจำวิชาแล้ว ถ้าหากใช้ครูคนอื่น ๆ ได้ก็ยิ่งดี เพราะครูผู้สอนจะได้ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักเรียนในแนวใหม่

2. การสอนเป็นกลุ่มย่อย เพื่อความสะดวก ควรจัดนักเรียนที่มีปัญหาเหมือน ๆ กันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน กลุ่มหนึ่งประมาณ 2-3 คน ผู้สอนอาจจะใช้วิธีการสอนและให้งานสลับหมุนเวียนกันไปทีละกลุ่ม ข้อดีของวิธีนี้คือ นักเรียนในแต่ละกลุ่ม จะช่วยกันแก้ปัญหาความเข้าใจในบทเรียนซึ่งกันและกัน ร่วมมือซึ่งกันและกัน ไม่ทำให้ใครรู้สึกว่ามีปมด้อยหรือปมเด่น ผู้สอนนอกจากจะใช้ครูที่สอนประจำแล้ว ก็อาจจะเปลี่ยนให้ผู้อื่นสอนแทนหรือหมุนเวียนกันก็ได้

3. นักเรียนสอนกันเอง ในการสอนซ่อมเสริม ผู้สอนอาจจะคัดเลือกนักเรียนเก่ง ช่วยสอนนักเรียนที่ยังไม่บรรลุจุดประสงค์ โดยให้ช่วยสอนตัวต่อตัวหรือสอนเป็นกลุ่มย่อย ข้อดีของการที่ให้นักเรียนช่วยสอนกันเองก็คือนักเรียนใช้ภาษาแบบเดียวกัน ดังนั้น การถ่ายทอดความรู้ที่ดี การใช้ถ้อยคำอธิบายที่ดี ย่อมจะทำให้เข้าใจง่ายกว่าภาษาที่ครูใช้ และทั้งยังทำให้ผู้ช่วยสอนสนใจในการเรียนเพิ่มขึ้น เพราะต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้น จากรายงานการวิจัยในเรื่องนี้พบว่าทั้งผู้ช่วยสอนและผู้เรียนได้มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี นักเรียนแสดงความชื่นชมกับระบบการช่วยสอนนี้และมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนนักเรียนด้วยกัน การคัดเลือกผู้ช่วยสอน นอกจากจะเลือกนักเรียนเก่งในชั้นเรียนเดียวกันแล้ว อาจจะใช้นักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นสูงกว่าก็ย่อมจะทำได้

4. แบบเรียนสำเร็จรูป ในกรณีที่ผู้สอนพบว่านักเรียนมีปัญหาการเรียนในบางเรื่อง ก็อาจใช้แบบเรียนสำเร็จรูปแบบง่าย ไม่ซับซ้อนเป็นสื่อในการเรียน โดยนักเรียนแต่ละคนจะต้องอ่าน ทำแบบฝึกหัดและตรวจคำตอบของตนเอง โดยแบบฝึกหัดสำเร็จรูปนั้น

1.5 ขั้นตอนในการสอนซ่อมเสริม

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนในการซ่อมเสริมไว้ดังนี้

ก๊อ สวัสดิทานิชย์ (2514: 5-9) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสอนซ่อมเสริมซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูต้องประเมินผลอย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่งหลังจากทราบว่าเด็กมีข้อบกพร่องบางประการ เพื่อศึกษาลักษณะเรื่องที่เด็กเรียนไม่เข้าใจหรือไม่สามารถอย่างดี

ขั้นที่ 2 ครูกับนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ข้อบกพร่องในการเรียนของเด็กแต่ละคนว่ามีต้นเหตุจากอะไร

ขั้นที่ 3 ครูกับนักเรียนจะต้องช่วยกันคิดหาวิธีแก้ไขข้อบกพร่องซึ่งเกิดขึ้นกับเด็กแต่ละคน ข้อสำคัญของประการนี้ขึ้นอยู่กับความตั้งใจของนักเรียนที่จะแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง

ขั้นที่ 4 ครูจะต้องสอนใหม่ทั้งหมดสำหรับทักษะอย่างใหม่หรือความรู้่างใหม่ กวณที่ไม่รู้เรื่องตั้งแต่ต้น

ขั้นที่ 5 ครูและนักเรียนประเมินผลร่วมกันหลังจากที่ได้สอนซ่อมเสริมไปแล้ว ถ้าพบว่ายังไม่ได้ผลก็จะต้องสอนซ่อมเสริมใหม่ซ้ำอีกต่อไป

อำเภอ สุจริตกุล (2516: 152-153) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินการ เพื่อสอนซ่อมเสริมไว้ว่า ก่อนอื่นครูจำเป็นต้องตรวจสอบสาเหตุของความบกพร่องให้รู้แน่ชัดเสียก่อน (Diagnosis) แล้วจึงแก้ไขข้อบกพร่องของเด็กแต่ละคน (Remedy) โดยดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. วัดความสามารถทั่ว ๆ ไป ในการเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการอ่าน (Reading Ability) ทดสอบความเข้าใจ (Comprehension) และประมวลคำ (Vocabulary)

2. แยกเด็กที่บกพร่องในการอ่าน (Identify the Poor Reader) ในการแยกเด็กออกเพื่อสอนซ่อมเสริมให้นี้ ไม่จำเป็นต้องบอกให้เด็กรู้ตัวเพราะบางคนอาจจะเกิดปมด้อยภายหลัง เด็กที่แยกมานี้เป็นเด็กที่มีความสามารถในการเรียนรู้ต่ำกว่าระดับเฉลี่ย

3. สืบหาข้อบกพร่องของเด็กที่แยกออกมาให้แน่ชัดว่าบกพร่องอะไร อย่างไร (Diagnosis the Poor Reader) การสำรวจในขั้นนี้จะต้องวิเคราะห์เป็นรายบุคคลให้ละเอียดถี่ถ้วน เด็กบางคนอาจมีข้อบกพร่องทางด้านร่างกายและอวัยวะเกี่ยวกับตา หู หรือปาก จนต้องส่งให้แพทย์ปรึกษา บางคนอาจบกพร่องทางสติปัญญาหรืออารมณ์ จนต้องส่งให้จิตแพทย์ หรือ Specialist ช่วยเหลือโดยตรง

4. **ดำเนินการแก้ไขโดยเริ่มวิธีสอนเพื่อช่วยเสริมให้เด็กแต่ละคน (Remedy) เมื่อรู้ข้อบกพร่องแน่ชัดแล้ว**

ในคู่มือการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เล่ม 1 (2523: 33) ได้กล่าวถึงการดำเนินการสอนซ่อมเสริมไว้ดังนี้

1. วางจุดประสงค์ในการสอนและการจัดวัสดุอุปกรณ์ในการสอนให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจของ เด็ก จัดวิธีการสอนที่เหมาะสม ช่วยเหลือเด็ก อยากเรียนและคัด เลือกนักเรียนที่ต้องช่วย เหลือคล้ายคลึงกัน เข้าด้วยกัน
2. วิธี สอนของครูต้อง เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละกลุ่มแต่ละคน วิธี สอนสำหรับ นักเรียนคนหนึ่งอาจไม่ เหมาะสมกับนักเรียนอีกคนหนึ่ง
3. การดำเนินการสอน ครูจะต้องปรับปรุงการสอนให้สอดคล้องกับนักเรียน ขจัดข้อบกพร่องด้วยวิธี การเรียนที่ถูกต้อง เพื่อสร้าง เจตคติและนิสัยที่ดีให้กับนักเรียน เช่น การสอนอ่าน จะต้องฝึกฝนให้นักเรียนจำคำ ฝึกฝนอัตราความเร็วในการอ่าน ใช้อุปกรณ์ในการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนรักและสนใจในการอ่าน

4. **วิธีการสอน ครูจะต้องสอนโดย**

- 4.1 ให้นักเรียนเรียนด้วยความพอใจ
- 4.2 จัดประสบการณ์ให้แก่ นักเรียนและให้ประสบความสำเร็จในการเรียนบ่อย ๆ
- 4.3 สร้างความเชื่อมั่นและการ เคารพตนเองให้กับนักเรียน

ศรียา และประภัสสร นิยมธรรม (2520: 58-61) ได้กล่าวถึงแนว การสอนซ่อมเสริมสรุปความได้ว่า

1. ความร่วมมือของผู้เรียน โปรแกรมการสอนจะสำเร็จหรือไม่ ย่อมขึ้นกับ ความร่วมมือของผู้เรียน เป็นสำคัญ

2. สอนในระดับที่เหมาะสมกับผู้เรียน ผู้สอนต้องนึกเสมอว่าสมรรถวิสัย และทักษะของเด็กแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มที่สอนนั้นอยู่ในระดับใด

3. สอนทีละขั้น ก็คือต้องเป็นไปทีละน้อยตามลำดับขั้นและครูต้องช่วยให้เด็ก ตั้งเป้าหมายย่อย ๆ ของเขาเองและช่วยฝึกทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นให้

4. เสริมกำลังในเรื่องที่ทำได้สำเร็จ เรื่องใดที่เด็กทำได้สำเร็จ ควรเสริมกำลังใจให้เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้ผลงานของตนว่าเป็นอย่างไร

5. ทำสิ่งที่เรียนให้มีความหมาย จากการวิจัยพบว่า สิ่งที่เรียนหากมีความหมายต่อผู้เรียนจะก่อให้เกิดความพร้อมในการเรียนมากกว่าและจะเข้าใจได้ชัดเจนกว่า การพูดอธิบายก็ควรคำนึงถึงพื้นฐานของเด็กด้วย

6. ทำสิ่งที่เรียนให้น่าจำและให้จำได้ง่ายขึ้น ครูต้องหาทางไม่ให้เด็ก เกิดความสับสนระหว่างความรู้เก่าและความรู้ใหม่ เพราะจะเป็นสาเหตุของการลืม ครูควรหาวิธีโยงความสัมพันธ์ให้แน่นชัดขึ้น ถ้าเป็นวิชาทักษะก็ต้องฝึกฝนให้มากถึงขั้นจำได้ ขึ้นใจ

7. กระตุ้นให้เด็กมองหาความสัมพันธ์ของสิ่งที่ได้เรียนรู้ตลอดจนการนำ สิ่งที่เรียนรู้แล้วไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตจริง ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้เด็กค้นพบหลักเกณฑ์ ด้วยตนเอง

8. ลดความเครียด ในขณะที่เรียนไม่ควรให้บรรยากาศเครียดเกินไป การเร้าหรือกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจที่มากเกินไป มักเป็นอันตรายมากกว่าจะทำให้ได้ผลดี

9. จัดช่วงเวลาในการฝึกฝนให้พอเหมาะ จากการวิจัยพบว่า การจำให้ได้ นานขึ้นกับการแก้ไขช่วงเวลาในการฝึกฝน จึงควรมีระยะพักหรือ เปลี่ยนกิจกรรมบ้าง เป็น ครั้งคราวจะมีประสิทธิภาพ

10. สร้างอัครมโนภาพในเชิงนิมานให้แก่เด็ก หมายถึงสร้างความคิดเกี่ยวกับตัวเองในทางที่ดีให้แก่เด็ก โดยให้โอกาสเขาพบความสำเร็จบ้างไม่ด้านใดก็ตามหนึ่ง

จะเห็นได้ว่า การสอนซ่อมเสริมนั้นครูต้องวินิจฉัยข้อบกพร่องของเด็กก่อน แล้วจึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่ม เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด โดยมี การเสริมกำลังใจให้แก่ผู้เรียนตลอดจนการจัดเวลาเรียนให้เหมาะสมด้วย

2. การอ่านและจุดมุ่งหมายของการอ่าน

2.1 ความหมายของการอ่าน

ก่อน สวัสดิทานิชย์ (2509: 3) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า "เป็นการแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิด และนำความคิดนี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ตัวอักษรเป็นเครื่องหมายแทนคำพูด และคำพูดก็เป็นเพียงเสียงที่ใช้แทนของจริงอีกทีหนึ่ง เพราะฉะนั้นหัวใจของการอ่านอยู่ที่การเข้าใจความหมายของคำ"

รัญจวน อินทรคำแหง และคนอื่น ๆ (2519: 15) กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้ว่า หมายถึง "การแปลสื่อความหมายจากตัวหนังสือหรือภาพให้เป็นเรื่องราวที่เป็นแนวคิด โดยให้มีความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งชัดเจน การอ่านต้องจับใจความสำคัญ และสามารถพูดเป็นเรื่องราวได้ถูกต้อง ผู้อ่านจะต้องสร้างมโนภาพขึ้นมาพร้อมกับการอ่าน"

บันลือ พุกกะวัน (2522: 80) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่าหมายถึง "การแปลตัวอักษร (สัญลักษณ์) ออกมาเป็นคำพูด (เสียง) และมีความหมายที่ใช้สื่อความคิดระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน (ผู้ฟัง) ซึ่งบางครั้งไม่จำเป็นต้องออกเสียงก็เข้าใจกันได้"

กู๊ดแมน (Goodman. 1967: 126-135) กล่าวถึงการอ่านว่าเป็นกระบวนการที่มีแบบแผนประกอบด้วยความต้องการ รายละเอียดเป็นความเข้าใจที่เป็นไปตามลำดับขั้น และยังหมายถึงการพิจารณาตัวอักษร คำสะกด และหน่วยของภาษาที่กว้างออกไป

ธอร์นดิค และเบตส์ (Thorndike 1968: 489 and Betts. 1986: 454) กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า การอ่านเป็นกระบวนการของความคิด

จากความหมายของการอ่านที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า การอ่านหมายถึง การแปลความหมายของภาพ หรือตัวอักษร (สัญลักษณ์) ออกมาเป็นความคิด เป็นเรื่องราว ความเข้าใจ ที่ผู้อ่านสามารถนำความคิด ความเข้าใจ เรื่องราวเหล่านั้นไปใช้ให้เกิด ประโยชน์ได้ต่อไป

2.2 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

กรมวิชาการ (2524: 54-55) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ 3 ข้อ คือ

1. สอนให้อ่านได้ คือ มีพัฒนาการและมีทักษะในการอ่าน ทั้งอ่านในใจ และอ่านออกเสียง รู้จักกวาดสายตา มีอัตราเร็วในการอ่านที่เหมาะสม มีทักษะในการอ่าน สูงขึ้นเรื่อย ๆ ตลอดจนความสามารถในการเข้าใจเรื่อง และแสดงความคิดเห็นต่อ เรื่องที่อ่าน

2. สอนให้เป็นเครื่องมือหาความรู้ คือ นำไปใช้เป็นประโยชน์ในการ เรียนตามกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ และแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ

3. สอนอ่านเพื่อความสนุกสนานบันเทิงใจ ให้ได้รับความสุข สนุกสนาน เหลลิดเพลิดเพลินในการอ่าน ใช้เวลาเลือกหนังสืออ่านได้ถูกต้อง มีรสนิยมในการอ่าน ได้สูงขึ้น ตามระดับวัย

ส่วนหะอับ โปษะกฤษณะ (2526: 107) ได้แบ่งจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ 2 ประเภท ดังนี้

1. เพื่อให้รู้ การอ่านไม่ว่าเรื่องเล็กเรื่องน้อย หรือเรื่องใหญ่ ๆ จุดประสงค์ที่มาก่อนก็คือ เพื่อให้รู้ เช่น การอ่านสลากยา เพื่อให้รู้จะได้กินยาถูก

2. เพื่อให้เกิดความบันเทิง

โดยสรุปแล้วจะเห็นว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านมี 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ
อ่านเพื่อให้รู้ และอ่านเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน

เสวิมศรี หอกิมาวรรกุล (2526: 349) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการ
อ่านของเด็กระดับประถมศึกษาดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเข้าใจในกลไกของการอ่านเบื้องต้น เช่น การกวาด
สายตาจากซ้ายไปขวา การสังเกต การจับหนังสือ เป็นต้น
2. เพื่อส่งเสริมให้เด็กสามารถอ่านคำ ประโยคสั้น ๆ ได้โดยเข้าใจ
ความหมายถูกต้อง และออกเสียงได้อย่างชัดเจน
3. เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้อ่านออกเสียงอย่างถูกต้อง และอ่านในใจโดย
สามารถเก็บใจความ และเรื่องราวจากเรื่องที่อ่านได้
4. เพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักแสดง ความคิดเห็นและวิจารณ์เรื่องราวประกอบ
การอ่าน
5. เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้เกิดจินตนาการเมื่อได้อ่านข้อความในหนังสือ
และสามารถถ่ายทอดจินตนาการออกมาเป็นคำพูดหรือข้อเขียนได้
6. เพื่อส่งเสริมและปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน ให้เห็นความจำเป็นในการอ่าน
ตลอดจนสามารถเลือกหนังสืออ่านได้ตามความสนใจของตนเอง
7. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความสนใจและเจตคติที่ดีต่อวรรณคดี โดยรู้จัก
อ่านร้อยแก้วและร้อยกรองที่เหมาะสม
8. เพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักการหาความหมายของคำศัพท์ โดยใช้หนังสือ
อ้างอิงจากพจนานุกรมหรือปทานุกรม
9. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความรู้ในสิ่งแวดล้อม สนใจปัญหาและเหตุการณ์
ประจำวัน

2.3 ประเภทของการอ่าน

การอ่านแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การอ่านออกเสียง
2. การอ่านในใจ

1. การอ่านออกเสียง คือ การว่าตามตัวหนังสือให้ผู้อื่นฟัง เช่น การอ่านข่าว อ่านประกาศ เป็นต้น การอ่านออกเสียงนั้นผู้อ่านจะต้องอ่านได้ชัดเจนถูกต้องตามหลักภาษา และความนิยม ในกรณีที่อ่านให้ผู้อื่นฟังจะต้องคำนึงถึงระดับเสียง ให้ดังพอที่จะได้ยินอย่างทั่วถึง ถ้ามีเวลาเตรียมตัวล่วงหน้าก็ควรจะได้อ่านในใจสักเที่ยวหนึ่ง เพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่องจะได้แบ่งข้อความ จังหวะวรรคตอนได้เหมาะสม สามารถออกเสียงคำได้ชัดเจนถูกต้อง และใส่อารมณ์ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

2. การอ่านในใจ คือ การทำความเข้าใจต่อตัวอักษร เป็นการอ่านเพื่อตัวผู้อ่านเอง ผู้อ่านจะได้รับประโยชน์มากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับระดับความสามารถของผู้อ่านแต่ละคน

2.4 การอ่านออกเสียง

2.4.1 ความหมายของการอ่านออกเสียง

วิจิตรฯ แสงพลสิทธิ์ (2522: 133) ได้ให้ความหมายของการอ่านออกเสียงไว้ดังนี้ การอ่านออกเสียง คือ การเปล่งเสียงตามตัวอักษร ถ้อยคำ และเครื่องหมายต่าง ๆ ที่เขียนไว้ออกมาให้ถูกต้อง และเป็นที่เข้าใจแก่ผู้ฟัง และยังเป็นการศึกษาฝึกทักษะการอ่าน ช่วยให้จำคำศัพท์ได้ดี อ่านออกเสียงได้ถูกต้อง เป็นการสื่อความหมายที่จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้อย่างชัดเจนและครบถ้วน

การอ่านออกเสียงอาศัยการทำงานที่สัมพันธ์กันระหว่างสายตา สมอง และอวัยวะในการออกเสียง เป็นกระบวนการต่อเนื่องระหว่างสายตา สมอง และการเปล่งเสียง ผู้อ่านต้องคำนึงว่ากำลังอ่านให้ผู้อื่นฟัง จะสามารถสื่อสารให้แก่ผู้ฟัง

ได้ตรงตามที่คุณเขียนต้องการหรือไม่ ดังนั้นการอ่านออกเสียงจึงมิใช่การถ่ายทอดด้วยคำหรือว่าตามตัวหนังสือเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงสารเต็มทั้งหมด โดยพยายามรักษาสารเต็มไว้ให้สมบูรณ์ที่สุดให้ผู้ฟังได้รับรู้ เข้าใจ ตรงตามที่คุณเขียนต้องการมากที่สุด

2.5 จุดมุ่งหมายของการอ่านออกเสียง

จุดมุ่งหมายของการอ่านออกเสียงตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521 ตามคู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กล่าวว่า

1. เพื่อให้สามารถอ่านได้ถูกต้องตามอักขรวิธีและความนิยม
2. เพื่อให้สามารถใช้เสียงได้ถูกต้อง เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่อ่าน
3. เพื่อให้สามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้
5. เพื่อความบันเทิง เช่น การอ่านวรรณคดีทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง

นอกจากนี้ยังทำให้ผู้ฟังและผู้อ่านเกิดความซาบซึ้งในรสของวรรณคดีอีกด้วย

6. เพื่อให้ผู้อ่านได้ปรับปรุงตนเองทั้งในด้านการอ่านและการพูด
7. เพื่อฝึกการพูดต่อหน้าชุมชน ด้วยการอ่านออกเสียง จะทำให้เกิด

ความมั่นใจ

8. เพื่อให้เกิดความสนใจในการอ่าน จะได้แก้ไขสิ่งบกพร่องและส่งเสริม

สิ่งที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น

9. เพื่อให้เกิดความสนใจในการอ่าน อยากรู้ต่อไปเรื่อย ๆ
10. เพื่อพัฒนาทักษะเบื้องต้นของการอ่านในใจ (กรมวิชาการ 2525: 56)

ส่วนประภาสรี สีหอำไพ (2524: 335) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการอ่านออกเสียงไว้ว่า การอ่านออกเสียงมุ่งหมายเพื่อ

1. ให้มีทักษะการอ่านอย่างคล่องแคล่ว ชัดเจน และถูกวรรคตอน
2. ให้เกิดความรื่นเริงและเพลิดเพลิน
3. สังเกตจังหวะและลีลาการอ่าน ทำให้รู้จักรสไพเราะของวรรณคดี

ยิ่งขึ้น

4. เผยแพร่เนื้อหาให้ทราบทั่วกัน

5. มุ่งการอ่านออกเสียงเป็นสำคัญ การจับใจความหรือจำเรื่องราว
ได้มาก น้อยเป็นสิ่งรองลงมา นักเรียนอาจนำไปอ่านในใจทบทวนได้เองต่อไป

6. ฝึกการอ่านให้เหมือนเสียงพูด เพื่อให้ผู้ฟังสนใจ ไม่เบื่อหน่าย

2.6 ความสำคัญของการอ่านออกเสียง

1. การอ่านออกเสียงมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน เป็นการฝึกทักษะ
เบื้องต้น

2. การฝึกอ่านออกเสียง ช่วยให้เด็กได้ฝึกทักษะการอ่าน และฝึกให้
กล้าแสดงออก

3. ช่วยให้ครูตรวจสอบความก้าวหน้าในการอ่านของเด็ก และแก้ไขข้อ
บกพร่องในการอ่านของเด็กได้ทันที

4. ช่วยให้เด็กได้ตรวจสอบการอ่านของตนเอง โดยฟังเองบ้าง ให้เพื่อน
ร่วมชั้นฟังบ้าง

5. การอ่านออกเสียงให้คุณค่าทางสุนทรียะ เพราะจะเกิดความไพเราะ
สื่อรสทางภาษา และวรรณคดีไว้

6. ช่วยเสริมคุณค่าทางความคิด

7. ช่วยพัฒนาทักษะทางการพูด การอ่านออกเสียง ทำให้เด็กได้รู้จัก
การใช้คำ การผูกประโยค ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะทางการพูดได้

8. เป็นการสื่อความหมายที่จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้อย่างชัดเจน ครบถ้วน

2.7 ข้อดีของการอ่านออกเสียง

1. คุณค่าด้านการตรวจสอบข้อบกพร่อง

การอ่านออกเสียงจะเปิดโอกาสอย่างดีให้แก่ครูในการตรวจสอบปัญหา
การอ่านของนักเรียน ในกระบวนการของการอ่านออกเสียง คำพูดทุกคำจะถูกเปล่งเสียง

ออกมา การชี้คำ การสื่อความหมาย เช่น การแบ่งวรรคตอน น้ำเสียง การออกเสียง และการถ่ายทอดความรู้สึก จะแสดงออกมาให้ได้ยินอย่างชัดเจน จึงง่ายแก่การตรวจสอบ วิจัยข้อบกพร่องในปัญหาการอ่าน และสิ่งที่ปรากฏดังกล่าวนี้จะเป็นหลักฐานในการพิจารณา ปัญหาของความเข้าใจในการอ่านได้

2. คุณค่าทางการสอน

ข้อมูลที่ได้จากการวินิจฉัยปัญหาการอ่านออกเสียง จะเป็นประโยชน์ สำหรับครูในการวางแผนปรับปรุงการสอนอ่านให้ดีขึ้น รวมทั้งการจัดหาหนังสือ การสอนอ่าน ให้เหมาะสมกับความสามารถ และความต้องการของเด็กด้วย จัดการสอนซ่อมเสริมเด็กที่มี ปัญหาการอ่านเป็นรายบุคคล หรือกลุ่มย่อย

3. คุณค่าในทางแรงจูงใจ

นักเรียนจะเพิ่มจำนวนชั่วโมงอ่านมากขึ้น เมื่อเขาได้อ่านหนังสือที่ เขาสนใจ ถ้าหากครูอนุญาตให้เขาเลือกหนังสือได้เอง หรืออ่านเรื่องราวที่เขาเขียนขึ้นเอง จะทำให้เขาสนใจการอ่านมากขึ้น

4. คุณค่าทางความคิด

การที่ครูอ่านนิทาน สารคดีที่น่าสนใจให้เด็กฟัง แล้วตั้งคำถามให้ เด็กคิดเกี่ยวกับ เนื้อเรื่องที่อ่าน สามารถช่วยให้เด็กฝึกการคิด และรู้จักประเมินสิ่งที่อ่าน

5. คุณค่าทางด้านสุนทรียะ

การให้เด็กอ่านบทประพันธ์ประเภทร้อยกรองทั้งชั้น หรือเป็นหมู่ จะช่วยให้เด็กได้รับรสของวรรณคดีได้บางครั้งครูอาจจะชี้แนะให้เด็กเห็นว่า ภาษากรวิมมีอารมณ์ ชื่นอย่างไร เสราอย่างไร สิ่งเหล่านี้เมื่อเด็กอ่านออกเสียง เด็กจะเกิดประสบการณ์ทาง สุนทรียะ

2.8 2.8 ข้อความคำนิ่งถึงในการอ่านออกเสียง

คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้กล่าวถึงข้อความคำนิ่งถึงในการอ่านออกเสียงไว้ดังนี้

1. การอ่านร้อยแก้ว

1.1 อ่านชัดเจน ฝึกอ่านออกเสียงพยัญชนะทุกตัวให้ชัดเจนโดยเฉพาะการออกเสียงตัว ร ล และคำควบกล้ำ ร ล ว เป็นต้น

1.2 อ่านถูกต้อง สามารถอ่านได้ถูกต้องตามอักขรวิธีของไทย ไม่อ่านตกหล่นหรือเพิ่มคำขึ้นมา

1.3 อ่านคล่อง รู้จักกวาดสายตา อ่านล่วงหน้าไปก่อนและออกเสียงตามภายหลัง เพื่อให้อ่านข้อความได้ต่อเนื่องกันไม่หยุดชะงัก

1.4 การเว้นจังหวะและวรรคตอนที่ถูกต้อง

1.5 น้ำเสียงแสดงอารมณ์ตามเนื้อเรื่อง เป็นแบบคำพูด หรือคำบรรยาย

1.6 ท่าทางในการอ่าน เน้นการจับหนังสือที่ถูกต้อง

2. การอ่านร้อยกรอง

เริ่มต้นด้วยการฝึกอ่านคำคล้องจอง ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 อ่าน เพื่อหาคำสัมผัส และฝึกฝนการเขียนคำคล้องจอง 2 คำ 3 คำ และมากกว่านั้น ตามลำดับในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 เพิ่มการฝึกอ่านกลอนแปดเป็นการฝึกอ่านทำนองเสนาะ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านได้รสไพเราะ และความงามของภาษา ที่เกิดจากทำนองการสัมผัสคำและสำนวนภาษา เพื่อปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการเรียนวรรณคดี

3. ท่าทางในการอ่าน

3.1 ให้นิ่งหรือยืนอย่างสบาย

3.2 จัดหนังสือถูกต้อง จับง่าย

3.3 มีแสงสว่างพอเหมาะ แสงต้องเข้าทางด้านซ้ายโค้งไปทางหลัง

3.4 ระยะหนังสือห่างจากสายตาประมาณ 15 นิ้ว

3.5 หน้าหนังสือเอียงเข้าหาตัวเล็กน้อย (กรมวิชาการ 2522: 11-12)

สุจิต เพียรชอบ (2523: 106) ได้กล่าวถึงข้อที่ควรคำนึงถึงในการอ่าน
ออกเสียงไว้ดังนี้

1. น้ำเสียงต้องดัง ชัดเจน นุ่มนวลน่าฟัง ไม่ค่อยเกินไป หรือดังเกินไป
2. จังหวะในการอ่าน อ่านถูกวรรคตอน การหยุดช่วงหายใจ
3. ระดับเสียง ควรใช้ระดับเสียงเหมาะสมกับข้อความที่อ่าน ไม่ใช่เสียง
เดียวซ้ำซาก นำเบื้อหน้า
4. การเน้นคำและความที่สำคัญ ควรจะเน้นคำและความที่สำคัญได้ถูกต้อง
ไม่อ่านตก อ่านเกิน หรืออ่านคู่ตัว
5. น้ำเสียงในการอ่านดี ไม่เพี้ยน หรือเสียงหลง
6. อ่านถูกต้องตามอักขรวิธี และความนิยม ออกเสียงตัว ร ล
ควบกล้ำ ได้ชัดเจน อ่านคำสมาส สนธิ คำย่อต่าง ๆ ได้ถูกต้อง
7. ท่วงทำนองการอ่านดี ทำนอง การจับหนังสือ การพลิกหน้าหนังสือ
การกวาดสายตาควรเป็นไปอย่างเหมาะสม
8. อ่านออกเสียงเหมือนพูด ใส่อารมณ์และความรู้สึกลงไปด้วย ทำให้
ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตาม
9. ข้อความที่นำมาอ่านออกเสียงนั้น ควรเป็นข้อความที่ดี มีสาระ
การใช้ถ้อยคำ และสำนวนภาษาเหมาะสม
10. นักเรียนควรจะได้เตรียมตัวอ่านมาล่วงหน้า เพื่อจะได้อ่านเน้นคำ
สำคัญและเว้นวรรคได้ถูกต้อง
11. การอ่านคำประพันธ์ ควรได้พิจารณาว่าคอนใดควรอ่านตามอักขรวิธี
คอนใดควรอ่านเพื่อสัมผัส

12. ความคล่องแคล่วในการอ่าน ควรจะได้รับการฝึกฝนอยู่เสมอ
จึงจะอ่านได้คล่อง ควรจะให้ฝึกเรียนฝึกอ่านออกเสียงคำที่ยากก่อน ผู้อ่านหนังสือได้คล่อง
มักจะกวาดสายตาล่วงหน้าไปก่อนที่จะออกเสียง เพราะจะทำให้อ่านข้อความได้ต่อเนื่องกัน
ไม่หยุดชะงัก

2.9 วิธีสอนอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ

คำควบกล้ำ ให้ฝึกอ่านคำที่ประสมอักษรนำก่อน แล้วจึงให้ออกเสียงเทียบเสียง
ดังนี้

1. อ่านคำที่ประสมอักษรนำก่อน เช่น

ค-จ	-คจ
ก-ล-เือ	-เกลือ
ก-ว-า	-กวา
กว-า-ง	-กวาง

2. อ่านออกเสียงเทียบเสียง เช่น

คู	คจ	(ลิ้นร่วเล็กน้อย)
ปลา	ปลา	(ลิ้นแตะเพดาน ไม่ร่ว)
ชา	ชวา	(เสียงกล้ำกันเป็นเสียงใหม่)

(กระทรวงศึกษาธิการ 2528: 6-7)

2.10 การอ่านออกเสียงคำที่ใช้อักษรควบกล้ำ ร ล ว

การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำนี้ นับเป็นลักษณะพิเศษอย่างหนึ่งของภาษาไทย
ซึ่งออกเสียงพยัญชนะ 2 เสียงพร้อมกัน อักษรควบกล้ำมี 2 ประเภท คือ

1. อักษรควบไม่แท้ หมายถึง อักษรที่มีรูปพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะที่ควบ

กับตัว ร ล ว แด่อกเสียงพยัญชนะหน้าตัวเดียว เช่น เสร้าสร้อย จริง เสรีง
สระ ประเสริฐ ปราศรัย หรือเปลี่ยนเสียงไป เช่น ฉะเชิงเทรา ทริทย์ ทรวคทรง
ทรวบ ทวาม ทวาย ทวคโทรม เป็นต้น

2. อักษรควบแท้ หมายถึง คำที่มีพยัญชนะต้น 2 ตัวเรียงกัน ออกเสียง
พร้อมกันเป็นพยัญชนะต้น ได้แก่

ก	กร	กล	กว
ข	ขร	ขล	ขว
ค	คร	คล	คว
ค	ค		
ป	ปร	ปล	
ผ		ผล	
พ	พร	พล	

คำควบกล้ำในภาษาไทยนี้เท่าที่มีหลักฐานปรากฏอยู่ มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย
จากหลักศิลาจารึก พ่อขุนรามคำแหง มีคำควบกล้ำอยู่ เช่น . . . ในน้ำมีปลา.
ไครไครคำม้าคำ, ที่ปากประตุมิกระดิ่งแขวน, ไพรฟ้าหน้าใส ฯลฯ
(พระยาศรีสุนทรโวหาร 2504: 144)

2.11 ปัญหาในการอ่านออกเสียง

ศรียา นิยมธรรม และประภัสร์ นิยมธรรม ได้สรุปสาเหตุใหญ่ ๆ ไว้

2 ประการ คือ

1. ความบกพร่องด้านพันธุกรรม หรือร่างกาย ได้แก่ ความบกพร่อง
ทางสายตา การได้ยิน ความสับสนในการใช้มือ ความพิการทางสมอง เป็นต้น
ทำให้นักเรียนอ่านช้า สะกดตัวไม่ถูก แปลความไม่ได้ ออกเสียงไม่ชัด ลืมง่าย

2. ความบกพร่องทางจิตวิทยา เช่น สภาพทางบ้าน ทางโรงเรียน อารมณ์ แรงจูงใจ สติปัญญา การปรับตัวทางสังคม (ศรียา นิยมธรรม และ ประภัสร์ นิยมธรรม 2520: 113-114)

สมิธ และจอห์นสัน (Smith and Johnson 1976: 20-27) ได้แยกประเภทของสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการอ่านไว้ว่า

1. ระดับสติปัญญา เด็กที่มีระดับสติปัญญาสูงจะทำงานที่ยุ่งยากซับซ้อนได้มากกว่าเด็กที่มีระดับสติปัญญาค่ากว่า
2. วุฒิภาวะและความพร้อม เด็กจะเริ่มเรียนอ่านได้ก็ต่อเมื่อมีวุฒิภาวะและความพร้อม
3. แรงจูงใจ เด็กที่มีความกระตือรือร้นในการอ่านจะเป็นนักอ่านที่ดี
4. สภาพร่างกาย
5. สภาวะทางอารมณ์
6. สภาพแวดล้อม
7. การจัดโปรแกรมการอ่าน จะต้องคำนึงถึงการสอนแบบเอกเทศภาพ คือ การสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

รัชนี ศรีไพรวรรณ (2528: 11-12) ได้รวบรวมปัญหาในการอ่านของเด็กไทย ซึ่งตรงกับความเห็นของอำไพ สุจริตกุล (2526: 16-19) ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. อ่านไม่ได้ มักเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กเริ่มเรียน เพราะยังจำหลักเกณฑ์ไม่ได้
2. อ่านผิดหรือออกเสียงคำไม่ถูกต้อง เช่น ชมุขมัว มักอ่านว่า ชะ-มุ๊ก-ชะ-มัว อ่านที่ถูกต้องคือ ชะ-หมุก-ชะ-หมัว เป็นต้น

3. ออกเสียงผิด เช่น ออกเสียง ร เป็น ล เช่น โรงเรียน
อ่านเป็น โลงเรียน ออกเสียงคำควบกล้ำผิด เช่น ปรับปรุง อ่านเป็น บับปรุง
4. อ่านซ้ำ
5. จับใจความของเรื่องไม่ได้
6. อ่านย้อนหน้าย้อนหลัง
7. อ่านกลับ เช่น บอก อ่านเป็น กอบ เพราะประสาทสายตาทำงาน
สับสน
8. อ่านข้าม

ส่วนปัญหาในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำมีลักษณะดังนี้ คือ

สุคารัตน์ เอกวานิช (2519: 4) ได้กล่าวถึงการออกเสียงพยางค์ที่ใช้อักษร
ร และ ล ควบกล้ำดังนี้ ร เป็นพยัญชนะลิ้นร่ว ล เป็นพยัญชนะข้างลิ้น ลักษณะปลายลิ้น
จรดโคนลิ้น ลิ้นงอ และมีวนให้ลมออกข้างลิ้น ได้แก่ กร กล ขร คร คล ดร พร
ปล พร และ พล คำเหล่านี้ส่วนใหญ่ผู้ที่ออกเสียง ร ล ไม่ชัดเจนจะมีปัญหา คือ
ออกเสียงคำที่มีอักษร ร ล ควบกล้ำไม่ชัดเจนไปด้วย จะออกเสียงสับสนเช่น ปลาบปลื้ม
เป็น ปราบปรื้ม พรวดพราด เป็นหลวดพลาด เป็นต้น หรือไม่ออกเสียง ร ล ที่ควมอยู่
เลย เช่น ตรง เป็น ดง เพราะออกเสียงได้ง่ายกว่า และไม่ได้รับการฝึกฝนให้ออก
เสียงได้ถูกต้อง เมื่อเคยชินเข้าก็พอใจที่จะออกเสียงตามสบาย ไม่ต้องรัวลิ้น หรือห่อลิ้น
เราจึงมักได้ยินคำเหล่านี้อยู่เสมอ . . . จะบับปรุงเขียนแปงปะเทศ

การอ่านออกเสียงถึงแม้จะทำให้อ่านช้าสิ้นเปลืองเวลาแต่ก็สามารถสื่อ
ความหมายในทางความคิดของผู้เขียนไปยังผู้ฟังได้ชัดเจน การอ่านออกเสียงให้ได้ดี
จึงขึ้นอยู่กับการศึกษาทักษะที่เกี่ยวข้อง เช่น การเปล่งเสียง การให้จังหวะของเสียง
การหยุดเว้นวรรคตอนได้อย่างถูกต้อง และยังสามารถตรวจสอบข้อบกพร่องของเด็กได้อีกด้วย
Indrisano (1976: 402-406, อ้างถึงในวรรณพร ภิรมย์รื่น 2522: 6-8) ได้วิเคราะห์
ข้อดีและข้อจำกัดของการอ่านออกเสียงไว้ดังนี้

2.12 วิธีการแก้ไขการออกเสียงคำที่ใช้อักษร ร ล ว ไม่ชัด

พยางค์ ๒๕๐๑: ๖๒๔-๖๒๖) ได้เขียนบทความเรื่อง วิธีการแก้ไขการออกเสียงคำที่ใช้อักษร ร ล ว ไม่ชัด ดังนี้

1. ตรวจสอบวาระการออกเสียง ด้วยภาพร้อง เป็นเรื่องของแพทย์ที่แก้ไขได้

2. ถ้าเด็กมีวาระสมบูรณ์ดี เห็นว่าเด็กเอาอย่างผู้อื่น ครูควรชี้แจงแนะนำเด็กให้เข้าใจว่า การออกเสียงผิดจะทำให้ความหมายเปลี่ยนไป

3. การฝึก

3.1 ให้ฝึกโดยยึดความหมายเป็นหลัก

3.2 ให้เด็กได้ฝึกออกเสียง ถ้าเด็กออกเสียงไม่ชัด ไม่ถูกต้อง ครูไม่ควรปล่อยปละละเลยเป็นอันขาด จะต้องให้เด็กได้ออกเสียงให้ถูกต้องทันที

นอกจากนี้ประภาศรี สีหอำไพ (๒๕๒๔: ๓๓๖) ยังแนะนำแนวการสอนอ่านออกเสียงไว้ดังนี้

1. ครูสอนคำศัพท์ให้เข้าใจเสียก่อน เพื่อจะได้เข้าใจความหมายโดยไม่มีขัดจังหวะการอ่าน

2. ครูต้องแก้ไขการอ่านให้ถูกหลักเกณฑ์คือ

ก. อ่านเหมือนเสียงพูดธรรมดา

ข. ออกเสียงถูกต้องชัดเจน เช่น คำควมกล้า การออกเสียง

ส ข เป็นต้น

- ค. เสียงดัง ชัดเจน สำเนียงแจ่มใส เป็นธรรมชาติ
- ง. วรรคตอนเหมาะสม ไม่ตะกุกตะกัก
- จ. ไม่อ่านเดิม หรือดกข้อความไป
- ฉ. อ่านถูกต้องตามลีลา ท่วงทำนองของบทประพันธ์

3. ลักษณะท่าทาง การจับหนังสือ ระยะห่างจากสายตาถูกต้อง คือไม่ใกล้หรือห่างจนเห็นตัวอักษรไม่ถนัด ไม่สายหน้าตามตัวอักษร สายตาไม่จับอยู่ แต่ตัวหนังสือเท่านั้น เงยหน้ามองผู้ฟังบ้าง

4. ฝึกให้อ่านเรื่องที่ น่าสนใจ กำหนดเวลาให้ สังเกตสมาธิ อัตราความเร็วในการอ่าน และการอ่านถูกต้องตามหลักเกณฑ์

5. ไม่ควรให้อ่านต่อ ๆ กันไปนาน ๆ จะทำให้เบื่อ ควรแทรกกิจกรรม การอ่านออกเสียงไว้ชั่วโหม่งละไม่เกิน 10 นาที แต่ฝึกหลาย ๆ ชั่วโหม่ง เปลี่ยนกันอ่านทั่วถึง โดยแบ่งกลุ่ม หาโอกาสให้มาอ่านให้ครูฟังนอกชั้นเรียน อ่านได้ดอยกัน ฯลฯ

6. จัดหาสื่อการเรียน ช่วยการสอนอ่านได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง การจัดห้องเรียน เช่น แบ่งกลุ่ม ฝึกอ่านเอกสารประกอบเรื่องต่าง ๆ สั้น ๆ ให้ฝึกอ่าน ข่าวหนังสือพิมพ์ อ่านรายงาน เป็นต้น

7. จัดกิจกรรมสนับสนุนการอ่าน เช่น อ่านผลงานการเขียน อ่านบทประพันธ์ที่ช่วยกันแต่ง ประกวดการอ่านทำนอง อ่านนิทานเพื่อแข่งขันทายปัญหา เล่นละคร ฯลฯ

8. สังเกตความบกพร่องในการอ่านของนักเรียน เช่น ความไม่เชื่อมั่นในตัวเอง ความประหม่า อวิยะในการออกเสียงบกพร่อง สายตาไม่ดี สำเนียงการออกเสียงเป็นภาษาถิ่น ความเคยชินกับการอ่านในท่าที่ผิด เช่น การจับหนังสือ การยืนหรือนั่ง ฯลฯ เพื่อวิจารณ์แก้ไขต่อไป

นอกจากนี้ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2517: 12) กล่าวถึงการฝึกทักษะ
ดังนี้

1. ควรฝึกทักษะทีละอย่างก่อน แล้วฝึกให้สัมพันธ์กันทีหลัง
2. การฝึก ควรฝึกจากสิ่งที่ย่างก่อน แล้วจึงไปหาสิ่งที่ยาก
3. เมื่อมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น ในการฟัง พูด อ่าน และเขียน

ของนักเรียน ครูควรพูดจูงใจให้นักเรียนเกิดความเต็มใจที่จะแก้ไขข้อบกพร่องของตน
อย่าให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าเป็นการลงโทษ

4. ควรให้นักเรียนมีประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะให้โอกาสแก่การฝึกทักษะ
จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ใ้วาดภาพ ปาฐกถา
5. ควรมีการวัดผลเสมอ เพื่อจะได้ทราบว่าผลการฝึกทักษะ ได้ผลเพียงใด
6. ควรมีอุปกรณ์บางอย่างที่จะช่วยในการฝึกทักษะฟังและพูดได้
7. ถ้าสามารถนำสื่อมวลชนบางอย่างมาใช้ให้เป็นประโยชน์ก็นควรนำมาใช้

อนันต์ ทิพย์รัตน์ (2514: 59-63) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง
ความสามารถในการอ่านกับการเขียนคำที่ใช้อักษรควบ "ร" และ "ล" ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรจากโรงเรียนสาธิตน้ำทิพย์ จำนวน
300 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 115 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน
82 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จำนวน 103 คน รวมเป็นชาย 171 คน หญิง
129 คน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบประกอบไปด้วยคำที่ใช้อักษรควบ "ร" และ "ล"
และคำที่มีเสียง "ร" และ "ล" อย่างละ 15 คำ รวม 60 คน และนำไปทดสอบ
การอ่านและเขียน ผลของการวิจัยปรากฏว่า

1. ความสามารถในการอ่านคำที่ใช้อักษรควบ "ร" และ "ล" กับคำ
ที่มีเสียง "ร" และ "ล" มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเขียนสะกดคำดังกล่าว
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความสามารถในการเขียนคำดังกล่าว ไม่แตกต่างกัน แต่มีความสามารถในการอ่านคำเหล่านั้นแตกต่างกัน คือ หญิงมีความสามารถ สูงกว่าชาย

3. ความสามารถของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายในการเขียน คำที่ใช้อักษรควบ "ร" และ "ล" โดยเฉลี่ยแล้ว สูงกว่าความสามารถในการอ่านคำ ดังกล่าว

4. คำที่ใช้อักษรควบ "ร" และ "ล" และคำที่มีเสียง "ร" และ "ล" ทั้ง 60 คำที่นำมาทดสอบครั้งนี้ ปรากฏว่า ทุกคำต้องมีนักเรียนอ่านผิดอย่างน้อย 1 คน แต่บางคำแม้จะอ่านผิด แต่สามารถเขียนได้ถูกต้อง

องค์ประกอบอื่น ๆ ที่ทำให้ความสามารถการอ่านและการเขียนของเด็ก ต่างกัน คือ ฐานะและเศรษฐกิจของครอบครัว การฝึก เพศ อาชีพของบิดามารดา

3. ห้องปฏิบัติการทางภาษา

3.1 ความหมายของห้องปฏิบัติการทางภาษา

เอลตัน ฮอกกิง (Elton Hocking 1964: 13) ให้คำจำกัดความ ของห้องปฏิบัติการทางภาษาไว้ว่า ห้องปฏิบัติการทางภาษาเป็นห้องเรียนที่นักเรียนสามารถ ฝึกอ่านตามบทเรียน โดยมีการเว้นระยะช่วงว่างในบทเรียนไว้ให้ นอกจากนี้นักเรียนยังมี โอกาสที่จะบันทึกเสียงที่ตนเองอ่านตามบทเรียนไว้เป็นส่วนตัว เพื่อจะได้หมุนเทปกลับมาฟัง ใหม่เป็นการเปรียบเทียบเสียงของตนเองกับบทเรียน ทั้งนี้การกระทำดังกล่าวต้องใช้หูฟัง (Headphones)

โรเบิร์ต ลาโด (Robert Lado 1964: 174) กล่าวถึงห้องปฏิบัติ การทางภาษาว่า คือห้องที่ใช้สำหรับการฝึกภาษาโดยใช้เครื่องมือเกี่ยวกับเสียง

พิต เอส คอร์ดเนอร์ (Pit S. Corder 1965: 342) กล่าวถึงห้องปฏิบัติ การทางภาษาว่า เป็นห้องที่ใช้เรียนภาษาต่างประเทศ นักเรียนแยกออกจากกัน โดยมี หนังสือเสียง ซึ่งหนังสือดังกล่าว จะช่วยป้องกันไม่ให้เสียงของนักเรียนแต่ละคนได้ยินไปถึงกัน

ทำให้นักเรียนฝึกพูดโดยไม่ต้องมีเสียงอื่นมารบกวน ขณะเดียวกันก็สามารถฟังและพูดตามโดยไม่มีเสียงเพื่อน ๆ ที่เรียนด้วยกันมารบกวน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2509: 9) กล่าวถึงห้องปฏิบัติการทางภาษาว่า คือ ห้องที่จัดพิเศษเพื่อใช้ในการเรียนการสอนภาษา อุปกรณ์ที่สำคัญ คือ เครื่องบังคับ สำหรับจ่ายโปรแกรมต่าง ๆ ไปยังผู้เรียน และที่สำหรับให้นักเรียนได้ฝึกหัดฟังและพูด

อย่างไรก็ตามความหมายของห้องปฏิบัติการทางภาษา ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามพัฒนาการความก้าวหน้าของการติดตั้งและการใช้อุปกรณ์ โดยพิจารณาจากหลัก 2 ประการคือ วัสดุที่นำมาประกอบเป็นห้องปฏิบัติการทางภาษา และการใช้ประโยชน์สำหรับการเรียนการสอนภาษา ในระยะเริ่มแรกก็นำเอาวัสดุอุปกรณ์ประเภทเครื่องใช้ภาษามาใช้ในการช่วยสอนภาษานั้น ห้องปฏิบัติการทางภาษาก็คือ ห้องที่ติดตั้งเครื่องบันทึกเสียงหรือเครื่องอัดเสียงไว้เพื่อช่วยสอนภาษา ต่อมาเมื่ออุปกรณ์ที่นำมาติดตั้งในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพิ่มมากขึ้น แต่ละช่อง (Booth) มีเครื่องบันทึกเสียง ซึ่งนักเรียนสามารถบันทึกเสียงของตนลงเทปได้ ดังนั้น ประภา เวสุวัน (2516: 24) จึงให้ความหมายของห้องปฏิบัติการทางภาษาในปัจจุบันไว้ว่า หมายถึงห้องที่จัดขึ้นโดยแบ่งที่นั่งเป็นช่อง ๆ แต่ละช่องติดตั้งวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ และเครื่องใช้ไฟฟ้า ซึ่งใช้เป็นอุปกรณ์การสอนภาษาที่ช่วยเสริมทักษะในการฟังและการพูดแก่ผู้เรียน โดยจัดโปรแกรมการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาให้สัมพันธ์กับการเรียนการสอนในชั้นเรียน

3.2 บทบาทของห้องปฏิบัติการทางภาษา

ห้องปฏิบัติการทางภาษามีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอนภาษา ไม่ว่าจะเป็นการเรียนภาษาต่างประเทศหรือภาษาประจำชาติ เพราะว่าห้องปฏิบัติการทางภาษาเป็นห้องที่มีคุณสมบัติพิเศษ มีเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ช่วยเสริมทักษะทางด้านภาษา ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่เอ็ดเวิร์ด เอ็ม สแต็ค (Edward M. Stack 1960: 5) กล่าวไว้ว่า "การสอนภาษาให้มีประสิทธิภาพนั้น ต้องใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาในการช่วยสอน" เพราะว่าการเรียนภาษานั้นมุ่งพัฒนาทักษะทั้ง 4 คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน การที่ผู้เรียนจะมีความสามารถในการใช้ทักษะ

ทางภาษาได้ดึนั้น จะต้องได้รับการฝึกฝนซ้ำ ๆ กัน และกระทำอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งการฝึกทักษะทางภาษานั้น การใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือสำหรับฝึกภาษาโดยเฉพาะมาประกอบการฝึกอาจจะทำได้ดีเท่าครู หรืออาจจะดีกว่าครูในแง่ที่ครูทำการสอนในห้องเรียนธรรมชาติมีเสียงรบกวนจากภายนอกมากมาย แต่การสอนในห้องปฏิบัติการทางภาษาโดยเฉพาะนั้น นักเรียนจะมีสมาธิในการเรียนดีขึ้น เพราะปราศจากเสียงรบกวนจากภายนอก

นอกจากนี้ ราล์ฟ เคเบิล (Ralph Cable 1970:71-72) ยังได้กล่าวถึงคุณสมบัติพิเศษของห้องปฏิบัติการทางภาษาว่า นักเรียนสามารถเรียนทักษะทางภาษาเป็นหมู่ได้จากครูผู้สอนคนเดียวกัน เป็นการประหยัดเวลาและใช้ความพยายามเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งการสอนโดยใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษานั้น จะดีกว่าการสอนในห้องเรียนโดยวิธีให้นักเรียนออกเสียงพร้อมกัน ทั้งนี้เพราะนักเรียนแต่ละคนต่างได้รับประโยชน์จากการสอนเป็นส่วนตัว นักเรียนทุกคนสามารถเรียนได้ตลอดเวลา เป็นการช่วยให้ครูโล่งใจเกี่ยวกับความจำเป็นที่จะต้องแนะนำเกี่ยวกับการฝึกที่ซ้ำ ๆ กันตลอดเวลา และช่วยในการแก้ไขการออกเสียงให้ถูกต้อง ห้องปฏิบัติการทางภาษาจะช่วยให้การสอนของครูดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาจะใช้ได้ผลอย่างไร เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของครูที่มีทักษะในการสอนด้วย

การเรียนภาษาในห้องปฏิบัติการทางภาษานั้น ช่วยให้นักเรียนพัฒนาความรู้ และทักษะในการใช้ภาษาไปตามความสามารถของตนเอง ไม่ต้องกังวลใจว่าจะเรียนช้าหรือเร็วกว่าเพื่อน ๆ ที่เรียนอยู่ด้วยกัน ซึ่ง นอร์แมน เจ. แอทกินสัน (Norman J. Atkinson 1967: 174) ได้กล่าวถึงการเรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษาไว้ว่า จุดสำคัญในการนำเอาเทคนิคใหม่ ๆ เข้ามาสอนก็เพื่อที่ว่า นักเรียนจะสามารถก้าวไปตามความสามารถของตนเอง นักเรียนที่เรียนได้เร็วก็ก้าวไปข้างหน้า ส่วนผู้ที่เรียนช้าก็สามารถก้าวอยู่ที่เท่าได้โดยไม่ต้องเกิดความแตกต่างทางด้านจิตใจ สภาพการเรียนตามปกติแล้วเรียนกันเป็นหมู่ สิ่งทีครูต้องให้แก่ผู้เรียน คือ คำถามและคำตอบที่ใช้ในการเรียน เป็นหมู่เป็นสิ่งที่เราสำหรับผู้เรียนช้า

3.3 องค์ประกอบในการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าห้องปฏิบัติการทางภาษานั้นมีบทบาทในการเรียนภาษา โดยเฉพาะการเรียนภาษาจะมีประสิทธิภาพมากกว่าการเรียนกับครูในห้องเรียนธรรมดา แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่า ใครหรือผู้ใดก็ได้เข้าไปใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาแล้วจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพทั้งหมด การใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษานั้นจะต้องคำนึงถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ด้วย เพราะว่าห้องปฏิบัติการทางภาษาก็เหมือนกับเครื่องมือหรือสื่อ การสอนทั่ว ๆ ไปที่จะใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่นั้น ผู้ใช้จะต้องรู้วิธีการใช้ และมีความชำนาญในการใช้ ซึ่ง โจเซฟ ซี ฮัทชินสัน (Joseph C. Hutchinson 1970: 216) ได้กล่าวถึงการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาไว้ว่า ห้องปฏิบัติการทางภาษานั้นก็เหมือนกับเครื่องมืออื่น ๆ ที่จะใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ เมื่อผู้ใช้รู้วิธีใช้และใช้อย่างชำนาญ ดังนั้นเพื่อให้การใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควรคำนึงถึง องค์ประกอบสำคัญ 5 ประการดังต่อไปนี้

1. ตัวครู

1.1 ครูที่ใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาในการสอนภาษานั้น จะต้องทราบ ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับห้องปฏิบัติการทางภาษาเป็นอย่างดี เพื่อประโยชน์ในการสอน คือครูและห้องปฏิบัติการทางภาษาจะต้องอยู่คู่กันจะแยกกันไม่ได้ ดังนั้นในเวลาสอนนักเรียน ครูจำเป็นต้องอยู่ควบคุมการเรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษาตลอดเวลา

1.2 ครูจะต้องมีทักษะในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในห้องปฏิบัติการทางภาษา เพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะทางด้านความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับการพูด

1.3 ครูจะต้องรู้จักเลือกเตรียมบทเรียนที่จะใช้ในห้องปฏิบัติการทางภาษาให้เหมาะสมกับผู้เรียนและโอกาสที่เรียน

1.4 ผู้บริหารและครูผู้สอนจะต้องวางแผนร่วมกันในการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา การเตรียมแผนงานนี้จะต้องพิจารณาทั้งฝ่ายบริหารและทางคณาจารย์ประมาณ

2. บทเรียนที่ใช้ในการสอน

บทเรียนที่ใช้ในการสอนนั้นจะต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษา ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รวมทั้งด้านวรรณคดีและหลักภาษาด้วย ทั้งนี้ครูจะต้องรู้จักเลือกบทเรียนที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน และบทเรียนจะต้องมีความสัมพันธ์กับหลักสูตรด้วย

3. การทดสอบและการให้คะแนน

ภายหลังจากที่นักเรียนได้ฝึกทักษะทางการฟังและการพูดแล้วก็ควรมีการทดสอบและให้คะแนนเพื่อคือนักเรียนเรียนได้ผลอย่างไร มีความก้าวหน้าหรือไม่ ครูอาจสร้างแบบฝึกหลาย ๆ ชนิดขึ้น เพื่อทดสอบคือนักเรียนพัฒนาขึ้นเพียงใด

4. ระยะเวลาในการฝึก

ระยะเวลาที่ใช้ในการสอนในห้องปฏิบัติการทางภาษานั้น ควรใช้เวลาสั้น ๆ แต่สอนหลาย ๆ ครั้ง จะได้ผลดีกว่าการฝึกระยะยาว ระยะเวลาการเรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษานั้นไม่ควรนานเกิน 30 นาที ยกเว้นในกรณีที่มีการสอน ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของผู้เรียนจะมีความสนใจบทเรียนได้ประมาณ 30 นาทีเท่านั้น หลังจากนั้นจะเริ่มเบื่อหน่าย ดังนั้นระยะเวลาการเรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษาควรอยู่ระหว่าง 25-30 นาที ต่อการเรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษาสัปดาห์ละ 3-5 ครั้ง

5. เครื่องมือที่ใช้ในการฝึก

เครื่องมือที่ใช้ในการฝึกควรมีคุณภาพดี ก่อนที่จะใช้เครื่องมือครูผู้สอนควรจะต้องฝึกการใช้ให้ชำนาญและคล่องแคล่วเสียก่อน ทางด้านนักเรียนก็เช่นเดียวกัน ดังที่โจเซฟ ซี ฮัทชินสัน (Joseph C. Hutchinson 1970: 220) กล่าวไว้ว่า "เครื่องย่นศกโลกทุกชนิดต้องอาศัยมนุษย์ควบคุมทั้งสิ้นและไม่ฉลาดไปกว่ามนุษย์ได้"

เมื่อนักเรียนฝึกทักษะทางภาษาโดยใช้เครื่องมือในห้องปฏิบัติการทางภาษา ครูจะต้องจัดหากิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการฝึกของนักเรียน โดยใช้เครื่องมือเดียวกัน บางครั้งห้องปฏิบัติการทางภาษาก็ไม่สามารถแก้ปัญหาในการเรียนได้ อาจทำให้เกิดความเบื่อหน่ายถ้าใช้เวลาฝึกนานเกินไป จึงอาจกล่าวได้ว่าการใช้เครื่องมือในห้องปฏิบัติการทางภาษาจะได้ผลเพียงใดขึ้นอยู่กับตัวครูผู้สอนหรือผู้ที่ควบคุม เท่านั้น

3.4 การใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าห้องปฏิบัติการทางภาษานั้นจะช่วยการสอนภาษาให้ดีขึ้น ผู้ใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาก็คือ นักเรียน โดยจะมีครูเป็นผู้ควบคุมหรือไม่ก็ตาม ดังนั้น สิ่งที่นักเรียนจะต้องปฏิบัติเมื่อเข้าไปเรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษาก็คือ

1. นักเรียนฟังบทเรียนหลาย ๆ ครั้ง
2. นักเรียนอ่านตามโดยออกเสียงดัง
3. นักเรียนตอบสนอง เพื่อเป็นการฝึกบทเรียนแต่ละบท
4. นักเรียนบันทึกเสียงเพื่อ เปรียบเทียบเสียงที่ตนได้ฝึกหัดอ่านตามกับเสียง

ที่ใช้เป็นแบบจาก

3.5 วิธีเรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษา

การเรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษานั้น มีวิธีการเรียนหลายวิธีด้วยกัน ซึ่งแต่ละวิธีก็มีความแตกต่างกันไปในด้านวิธีการ การฝึก บทเรียนและการประเมินผล แต่ไม่ว่าจะเรียนโดยวิธีใดก็ตาม เป้าหมายสำคัญในการเรียนก็คือ ให้ผู้เรียนมีทักษะในการใช้ภาษาอย่างดีที่สุด เอลตัน ฮอกกิง (Elton Hocking 1964: 181) ได้แบ่งวิธีการเรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษาออกเป็น 4 แบบด้วยกันคือ

1. การเรียนแบบนักเรียนเป็นผู้ฟัง (Audio Passive) การเรียนแบบนี้ นักเรียนจะฟังอย่างเดียว โดยใช้หูฟังและฟังเสียงจากเทปบันทึกเสียง การเรียนแบบนี้ มุ่งความเข้าใจในการฟัง โดยมุ่งพัฒนาทักษะความเข้าใจในการฟังและการพูด

2. การเรียนแบบนักเขียนเป็นผู้ฟังและพูดตาม (Audio Active)

การเรียนแบบนี้นักเรียนจะฟังเสียงจากเทปบันทึกเสียงและพูดตามไปด้วย แบบฝึกที่ใช้สำหรับการเรียนแบบนี้มุ่งพัฒนาความสามารถในการแสดงออกในการสนทนาและทักษะในการออกเสียง การพูดตามนั้นจะเป็นการเลียนเสียงเป็นประเภทคำศัพท์ ประโยคสั้น ๆ หรือประโยคยาว ๆ ก็ได้

3. การเรียนแบบเปรียบเทียบจากการฟังและการพูด (Audio Active Comparative)

การเรียนแบบนี้นักเรียนฟังพูดตาม บันทึกเสียงและเปรียบเทียบไปในตัว กล่าวคือนักเรียนฟังเสียงจากเทปบันทึกเสียงแล้วพูดตาม หลังจากนั้นก็นับทีเสียงจากเทปต้นแบบ (master tape) และเสียงของตนเองเสร็จแล้วหมุนเทปกลับมาฟังใหม่ เพื่อเปรียบเทียบเสียงของเทปต้นแบบ (master tape) และเสียงของตนเอง เสร็จแล้วหมุนเทปกลับมาฟังใหม่ เพื่อเปรียบเทียบเสียงของเทปต้นแบบ (master tape) กับเสียงของตนเอง จึงประเมินผลของตนเองได้ว่าประสบความสำเร็จเพียงใด

4. การเรียนแบบอิสระ (Independent Study)

การเรียนแบบนี้ก็เช่นเดียวกับการเรียนข้างต้น เพียงแต่นักเรียนได้เรียนด้วยตนเองตามความสามารถ โดยมีเทปต้นแบบ (master tape) อยู่บนเครื่องบันทึกเสียงของตนอยู่แล้ว

เป็นที่น่าสังเกตว่าการเรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่นิยมใช้กันอยู่ในปัจจุบันนี้คือ วิธีการเรียนแบบที่ 1 และ 2 ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่าการติดตั้งอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการทางภาษาในโรงเรียนมัธยมศึกษายังไม่สมบูรณ์ จึงไม่พร้อมที่จะให้นักเรียนเรียนโดยใช้วิธีที่ 3 และ 4

3.6 หลักในการทำบทเรียน

ในการเรียนการสอนในห้องปฏิบัติการทางภาษา บทเรียนนับว่าเป็นสื่อการสอนที่สำคัญมากอย่างหนึ่ง เพราะถ้าบทเรียนไม่น่าสนใจและไม่มีคุณภาพ ก็จะทำให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย ตรงกันข้ามถ้าบทเรียนที่ใช้ในการเรียนการสอนน่าสนใจ สามารถเร้าใจกระตุ้นผู้เรียนให้มีความกระตือรือร้นในการเรียนได้ การเรียนการสอนใน

ห้องปฏิบัติการทางภาษาย่อมประสบความสำเร็จด้วยดี ดังนั้น มาเบล คูลเมอร์ (Mabel Culmer 1959: 13-14) จึงได้ให้หลักในการทำบทเรียนไว้ดังนี้

1. เสียงที่บันทึกลงเทป ควรเป็นการออกเสียงที่ชัดเจน ถูกต้อง เพื่อผู้เรียนจะได้ฟังและเลียนเสียงที่ถูกต้อง ฉะนั้นจึงต้องเลือกเสียงที่เป็นแบบฉบับสำหรับทำเทปต้นแบบ (master tape)
2. เสียงที่อัดลงเทปควรมีความชัดเจน ไม่มีเสียงรบกวน ฟังแล้วไม่ทำให้รู้สึกเบื่อ
3. การบันทึกเสียงลงเทปไม่ควรเร็วหรือช้าเกินไป ให้พยายามรักษาระดับเสียงที่พูดตามธรรมชาติ เพื่อผู้เรียนจะได้เลียนแบบ สังเกตการออกเสียงหนักเบา และจังหวะในการพูดได้ถูกต้อง
4. ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน โดยมีการเว้นระยะว่างไว้ในเทป เพื่อให้นักเรียนตอบหรือว่าตามบ้างตามระยะเวลาที่เว้นว่างไว้ และควรจัดเวลาให้เหมาะสมคือ ไม่นานหรือเร็วเกินไปสำหรับผู้เรียนจะตอบหรือออกเสียงตาม
5. แบบฝึกที่ใช้ฝึกนั้น ควรให้มีความแตกต่างกันไปและน่าสนใจ
6. บทเรียนที่สร้างขึ้น ควรมีความเหมาะสมกับระดับการศึกษา หลักสูตร และความต้องการของนักเรียน

เอลตัน ฮอกกิง (Elton Hocking 1964: 25) ก็ให้หลักในการทำบทเรียนไว้เช่นเดียวกัน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. บทเรียนจะต้องสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนการสอนในชั้น
2. บทเรียนที่สร้างขึ้น ต้องมุ่งฝึกทักษะการฟังและการพูด ส่วนการอ่านและการเขียนให้เป็นผลตามมาจากสองอย่างแรก
3. บทเรียนที่จัดทำขึ้น ควรเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงหรือเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ทั้งนี้ให้สัมพันธ์กับบทเรียนที่เคยเรียนมาก่อนแล้ว
4. บทเรียนที่จัดทำขึ้นควรให้เหมาะสมกับการเรียนแต่ละระดับ

จากหลักในการทำบทเรีณดังกล่าวข้างต้น บทเรีณที่สร้างขึ้นนอกจากจะคำนึงถึงระดับการศึกษาแล้ว จะต้องพิจารณาถึงหลักสูตรและความต้องการของนักเรียนในการใช้บทเรีณ แต่ละแบบฝึกหัดควรมีวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจนว่า จะฝึกอะไรและมีวิธีการฝึกอย่างไร ควรจัดทำแบบฝึกขึ้นหลาย ๆ แบบ มีเนื้อหา เสียงและวิธีการฝึกที่น่าสนใจ เพื่อไม่ให้ผู้เรีณเบื่อหน่ายและ เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่ออุปกรณ์การสอนชนิดนี้

3.7 การเลือกและการเตรียมบทเรีณ

การเลือกบทเรีณ

ในการเลือกบทเรีณใช้สอนในห้องปฏิบัติการทางภาษานั้น ครูผู้สอนต้องตัดสินใจว่าจะใช้บทเรีณที่มีขายอยู่ในท้องตลาด หรือจะทำบทเรีณขึ้นเอง โดยทั่วไปแล้ว เทปบทเรีณที่ทำขายนั้นมีข้อดีกว่า เทปที่ทำขึ้นเอง เพราะบทเรีณที่จัดทำขึ้นได้มีการเตรียมทำเป็นอย่างดีและได้มีการวัดผลก่อนนำออกสู่ตลาด ลักษณะของบทเรีณก็มีตั้งแต่ระดับแรกถึงระดับสูง แต่มีข้อเสีย คือ ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของชั้นเรีณ เช่น ครูต้องการเน้นการฝึกเป็นพิเศษ แต่ในเทปบทเรีณไม่มี เป็นต้น เทปบทเรีณบางอย่างก็ง่ายเกินไป บางอย่างที่เหมาะสมก็อาจจะมียราคาแพงเกินไปกว่าที่จะจัดหาบทเรีณให้ครบชุด ส่วนครูที่จะทำบทเรีณขึ้นเอง ก่อนอื่นต้องมีเครื่องบันทึกเสียงที่มีคุณภาพดีและมีสถานที่ที่เหมาะสมที่จะบันทึกบทเรีณได้ เพราะเทปที่สร้างขึ้นถ้ามีคุณภาพของเสียงไม่ดีก็ไม่มีประโยชน์สำหรับผู้เรีณ

ก่อนทำเทปบทเรีณนั้นควรต้องเขียนบทเสียก่อน เพราะผู้อัดเทปบทเรีณจะรู้ว่าตนควรพูดอะไรและควรพูดเมื่อไร ส่วนด้านการเตรียมแบบฝึกหัดที่จะให้นักเรีณฝึกพูดตามนั้น ครูต้องกะเวลาให้พอสำหรับนักเรียนพูดตามได้ โดยในขณะที่ทำเทปบทเรีณระยะเวลาที่หยุดให้นักเรีณพูดตาม ครูก็พูดตามไปค่อย ๆ เพื่อกะเวลาได้ถูกต้อง ทั้งนี้บทเรีณไม่หยุดช่วงระยะเวลาที่ยาวหรือสั้นเกินไป ในทางตรงกันข้ามถ้าในเทปไม่กระยะเวลาพอสำหรับให้นักเรีณพูด คือ ระยะเวลาสั้นเกินไปนักเรียนพูดตามไม่ทัน นักเรียนจะรู้สึกเบื่อหน่ายและหยุดฝึกทันที

โจเซฟ ซี ฮัทชินสัน (Joseph C. Hutchinson. 1966: 225) ได้แบ่ง
ลักษณะของแบบเรียนที่ใช้ฝึกอาจจะแบ่งได้เป็น 3 แบบ คือ

1. แบบ Stimulus-Response-Confirmation (S-R-C)

ลักษณะของบทเรียนที่ใช้ฝึกแบบนี้ นักเรียนได้ยินเรื่องจากเทปก่อน
แล้วมีช่วงว่างให้นักเรียนว่าตาม แล้วมีเสียงเทปอีกครั้งหนึ่งเพื่อเป็นการย้ำที่นักเรียนได้พูด
ตามไปนั้น แบบนี้อาจจะไม่เหมาะสำหรับนักเรียนที่ต้องการจะฝึกประโยคนั้นอีกเป็นครั้งที่ 2
ก่อนที่จะฝึกตามตัวอย่างอื่นต่อไป

2. แบบ Stimulus-Response-Confirmation-Response (S-R-C-R)

การฝึกแบบนี้จะเพิ่มขึ้นมาจากชนิดแรกคือ หลังจากนักเรียนว่าตาม
ครูย้ำอีกครั้งหนึ่ง และนักเรียนก็ฝึกตามอีก

3. แบบ Stimulus-Response-Confirmation-Response-Confirmation
(S-R-C-R-C) แบบฝึกหัดนี้นักเรียนจะว่าตาม 2 ครั้ง แต่แต่ละครั้งครูย้ำเพื่อให้นักเรียน
ได้เข้าใจบทเรียนดียิ่งขึ้น

การจะเลือกใช้แบบไหนก็ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจและความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม
ก็ตามการฝึกออกเสียงจะไม่ได้ผล แม้เครื่องมือและบทเรียนจะดีเพียงใดก็ตาม ถ้านักเรียน
ไม่สนใจต่อการฝึกนั้น ๆ

3.8 ประโยชน์ของห้องปฏิบัติการทางภาษา

กุสตาฟ มาที และเอลตัน ฮอกกิง (Gustave Mathieu 1959: 12,
Elton Hocking 1964: 24-25) ได้สรุปคุณประโยชน์ของห้องปฏิบัติการทางภาษาไว้ดังนี้

1. ห้องปฏิบัติการทางภาษาเป็นห้องที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ
ทางภาษาโดยการฟังและการพูดมากขึ้น
2. นักเรียนได้มีโอกาสฟังเสียงการออกเสียงที่ถูกต้องและเป็นแบบอย่างได้

3. ห้องปฏิบัติการทางภาษาช่วยให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียนดีขึ้น เพราะต่างคนต่างเรียนในช่องที่นั่ง (Booth) ของคน นักเรียนเรียนโดยไม่ต้องอายเพื่อน เวลาหยุดคิด และไม่มีเสียงรบกวนจากภายนอก

4. นักเรียนแต่ละคนสามารถพัฒนาการเรียนไปตามความสามารถของตนเองโดยไม่ต้องพะวงถึงผู้ที่เรียนช้าหรือเร็วกว่าตน

5. ครูสามารถสอนนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ โดยไม่ต้องสอนพร้อมกันทั้งห้องเรียน

6. การบันทึกเสียงลงไปแล้วหมุนกลับมาฟังใหม่ ช่วยให้นักเรียนรู้ข้อบกพร่องในการออกเสียงของตนเอง เพื่อจะได้ปรับปรุงให้ดีขึ้น

7. การใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาช่วยลดเวลาในการที่ครูจะต้องสอนซ้ำซากในชั้นเรียน

8. การฝึกทักษะทางภาษาในห้องปฏิบัติการทางภาษากระทำได้สม่ำเสมอ และฝึกได้บ่อย ๆ

9. ห้องปฏิบัติการทางภาษาช่วยให้การทดสอบนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

10. สามารถเก็บบทเรียนไว้เป็นหมวดหมู่และเก็บได้เป็นระยะเวลานานในห้องปฏิบัติการทางภาษา

จะเห็นได้ว่าห้องปฏิบัติการทางภาษานั้น มีบทบาทมากในการที่จะช่วยเสริมทักษะในการฟังและการพูดแก่ผู้เรียน ทั้งนี้จะต้องจัดโปรแกรมการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาให้สัมพันธ์กับการเรียนการสอนในชั้นเรียนด้วย ในขณะเดียวกันควรจะจัดห้องปฏิบัติการทางภาษาให้เป็นเสมือนห้องสมุด ซึ่งนักเรียนสามารถเข้าไปใช้ได้ทุกโอกาส และเลือกบทเรียนได้ตามใจชอบ ทั้งนี้โดยการเพิ่มวัสดุอุปกรณ์หลายอย่างเข้าช่วยให้ความสะดวก สิ่งสำคัญในการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาก็คือ ผู้สอนควรจะเข้าใจถึงหลักเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องวัสดุที่ใช้ วิธีใช้ เพื่อที่จะกำหนดได้ว่า โปรแกรมการสอนในห้องปฏิบัติการทางภาษานั้น เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยต้องร่วมมือกันตั้งแต่ผู้บริหาร ด้านหลักสูตร และทางด้านเทคนิคต่าง ๆ

3.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนทักษะภาษาไทย ในห้องปฏิบัติการทางภาษาโดยตรงนั้น ยังไม่มีผู้ใดวิจัยไว้ มีแต่งานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาในการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งมีเพียง 5 ราย และเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนภาษาไทยมีเพียง 1 ราย ดังนี้

วิจิตร ศรีสอาน (2503: 18) ได้วิจัยเรื่อง บทบาทของห้องปฏิบัติการทางภาษาในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย โดยได้ศึกษาคำว่าต่าง ๆ รวมทั้งสัมภาษณ์และทศลงสิ่ง เกิดการณ์การสอนของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ประจำห้องปฏิบัติการทางภาษาของสถาบันต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยปรากฏว่าห้องปฏิบัติการทางภาษามีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศมาก ช่วยสร้างความสนใจให้ผู้เรียนตื่นตัว และเรียนอย่างมีการจัดกิจกรรมประกอบ ทำให้การเรียนน่าสนใจ และได้ผลดี นักเรียนมีทักษะในการฟังเพื่อความเข้าใจและทักษะในการพูดดีขึ้นกว่าก่อนใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา และช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีอยู่ในห้องปฏิบัติการทางภาษา นอกจากนี้ยังได้พบปัญหาหลายอย่างในการเรียนการสอน เช่น ปัญหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหายง่าย ปัญหาบุคคลผู้รับผิดชอบได้แก่ครูและช่าง ครูไม่มีเวลาเตรียมบทเรียนเพราะต้องสอนมากและไม่มีช่างประจำ ปัญหาเกี่ยวกับบทเรียนไม่เหมาะสม จำนวนนักเรียนมีมากเกินไป จำนวนเครื่องฟังมีไม่พอกับจำนวนนักเรียนแต่ละห้อง ห้องปฏิบัติการทางภาษาไม่เป็นห้องที่เป็นสัดส่วนเฉพาะ และปัญหาที่มีเสียงรบกวนในการฟังเสียง เช่น มีเสียงรบกวนจากคลื่นวิทยุ เป็นต้น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2509: 167) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษา มาตรฐาน ความสามารถสำหรับผู้ที่จะเป็นครูห้องปฏิบัติการทางภาษา โดยได้ศึกษาคำว่าต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นมาตรฐานและใช้วิธีสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครูห้องปฏิบัติการทางภาษาระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย 14 แห่ง ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 42 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกจำนวนครูชายออกจากจำนวนครูหญิงในระดับความสามารถต่าง ๆ แล้วนำมาเปรียบเทียบและคำนวณหาค่าร้อยละระหว่างครูชายและครูหญิง รวมทั้งร้อยละของจำนวนครูทั้งหมด ผลการวิจัยพบว่า ระดับความสามารถของครูห้องปฏิบัติการทางภาษา

ในเขตกรุงเทพมหานคร ยังอยู่ไกลจากระดับมาตรฐานหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถทางด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับห้องปฏิบัติการทางภาษา และความสามารถในด้านการใช้และการควบคุมเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ในห้องปฏิบัติการทางภาษา และห้องปฏิบัติการทางภาษาส่วนมากยังขาดเจ้าหน้าที่คุมเครื่องประจำและขาดเครื่องมืออุปกรณ์ประเภทอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก

ประภา เวหุวัน (2516: 61) ใ้วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบ

ความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษในห้องเรียนธรรมดากับห้องปฏิบัติการทางภาษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ โดยทดลองสอนวิชาความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดศรพิตรพิมุข จำนวน 60 คน แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 30 คน กลุ่มหนึ่งเรียนในห้องเรียนธรรมดากับครูเจ้าของภาษา อีกกลุ่มหนึ่งเรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษา โดยใช้เทปบันทึกเสียงของครูเจ้าของภาษา บทเรียนที่ใช้ในการสอนทั้งหมดมี 5 บท การสอนแต่ละครั้งให้นักเรียนทำข้อสอบวัดความเข้าใจที่มีต่อบทเรียนนั้น ๆ นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบมาหาความมีนัยสำคัญทางสถิติของผลต่างของคะแนนเฉลี่ย ผลการวิจัยปรากฏว่า สัมฤทธิ์ผลในการเรียนภาษาอังกฤษจากการสอนในห้องเรียนโดยครูเจ้าของภาษากับการเรียนโดยการสอนในห้องปฏิบัติการทางภาษาโดยใช้เทปบันทึกเสียงครูเจ้าของภาษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดศรพิตรพิมุขไม่แตกต่างกัน

สมาน วีรกุล (2521: 44-46) ใ้วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบ

ความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษในห้องปฏิบัติการทางภาษา โดยใช้และไม่ใช้การฝึกด้วยวิธีโคลซ โดยสร้างแบบฝึกหัดความเข้าใจในการฟังสำหรับใช้ในห้องปฏิบัติการทางภาษา 2 ชุด ๆ ละ 15 แบบฝึกหัด ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยครูอุตรธานี จำนวน 2 กลุ่ม ๆ ละ 25 คน กำหนดให้กลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการฝึกความเข้าใจในการฟังด้วยวิธีโคลซ กลุ่มควบคุมได้รับการฝึกความเข้าใจในการฟังด้วยวิธีเดิมที่เคยปฏิบัติมา หลังการทดลองได้ทดสอบนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้

แบบทดสอบชุดเดียวกันแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเชื่อถือได้ของแบบสอบ คำเฉลย และทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคำเฉลยของคะแนนความเข้าใจในการฟังของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มโดยใช้ ผลของการวิจัยปรากฏว่าการฝึกความเข้าใจในการฟังด้วยวิธีโคลซช่วยให้นักศึกษาทำคะแนนได้สูงกว่าการฝึกความเข้าใจในการฟังด้วยวิธีเดิมที่เคยปฏิบัติมา

โกมุทพันธุ์ ผลสินธุ์ (2522: 32-33) ได้วิจัยเรื่อง

การเปรียบเทียบความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษในห้องเรียนธรรมดากับห้องปฏิบัติการทางภาษาของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับปีที่ 2 วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยสร้างแบบฝึกหัดความเข้าใจในการฟังและแบบทดสอบความเข้าใจในการฟังใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับปีที่ 2 วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่กำลังเรียนวิชา ภาษาอังกฤษ 3 จำนวน 60 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เรียนในห้องเรียนธรรมดาอีกกลุ่มที่เรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษา กลุ่มละ 30 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ความแตกต่างของผลการทดสอบหลังจากการเรียนแต่ละครั้งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ซึ่งแสดงว่า ไม่ว่าจะทำการสอนในห้องเรียนธรรมดาหรือในห้องปฏิบัติการทางภาษา ผลของการสอนไม่แตกต่างกัน

ภารดี ศศิยศชาติ (2529:136-137) ได้วิจัยเรื่อง การนำเสนอ

การจัดกิจกรรมการสอนทักษะภาษาไทยในห้องปฏิบัติการทางภาษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการสอนทักษะภาษาไทยในห้องปฏิบัติการทางภาษา 1 ชุด ประกอบด้วยคำถามแบบตรวจสอบคำตอบ แบบมาตราส่วนประเมินค่าและแบบปลายเปิด ใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา จำนวน 369 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้คืน 343 ฉบับมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ปริมาณการจัดกิจกรรม

สรุปได้ว่าปริมาณการจัดกิจกรรมทักษะทางภาษาไทยในด้านทักษะการฟัง การพูด การอ่านและด้านวรรณคดีโดยส่วนรวมน้อย ปริมาณการจัดกิจกรรมทักษะการเขียน และด้านหลักภาษาโดยส่วนรวมน้อย

2. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

สรุปได้ว่าครูภาษาไทยมีความคิดเห็นว่าจะผลที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดกิจกรรมฝึกทักษะทางภาษาไทยทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รวมทั้งด้านวรรณคดี และหลักภาษาโดยส่วนรวมน้อย

3. ผลดี ปัญหา และอุปสรรคจากการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการสอนทักษะภาษาไทยในห้องปฏิบัติการทางภาษาจะเกิดผลดีแก่นักเรียนและครูน้อย และเป็นการยุ่งยากในการเตรียมกิจกรรม

4. ครูภาษาไทยส่วนใหญ่มีความต้องการให้มีการจัดกิจกรรมการสอนทักษะภาษาไทยในห้องปฏิบัติการทางภาษา

5. ผู้วิจัยได้เสนอโครงการจัดกิจกรรมการสอนทักษะภาษาไทยในห้องปฏิบัติการทางภาษา และจะนำเสนอต่อไป

ส่วนงานวิจัยในต่างประเทศเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาในห้องปฏิบัติการทางภาษา มีดังต่อไปนี้

เรมอน เอฟ เอ คีตติ้ง (Raymond F.A. Keating 1964: 8-10) ได้วิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของห้องปฏิบัติการทางภาษา โดยต้องการจะศึกษาคุณค่าของการเรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษาเกี่ยวกับความเข้าใจภาษา ความเข้าใจในการฟัง และจังหวะของการออกเสียงภาษาฝรั่งเศส โดยศึกษาจากนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 21 แห่ง เกี่ยวกับทักษะในการอ่าน ความเข้าใจ การฟังและการพูดภาษาฝรั่งเศส โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองโดยใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา และกลุ่มที่ใช้ห้องเรียน

ธรรมดา นักเรียน 2 กลุ่มมีความรู้ภาษาฝรั่งเศสมา 4 ปี การแบ่งกลุ่มนักเรียนจัดแบ่งตามระดับสติปัญญา ประสิทธิภาพของการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาที่ใช้อยู่นี้ ได้ทำการทดสอบจากแบบทดสอบ 3 บทด้วยกัน ได้แก่การทดสอบความเข้าใจ การทดสอบทักษะ การฟัง และทดสอบการพูดและอ่านออกเสียง ผลของการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มที่ใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษามีทักษะในการออกเสียงและการพูดได้ดี ส่วนเด็กที่มีความฉลาด (I.Q.) สูงและปานกลาง จะใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาไม่ได้ผล นัยสำคัญของความแตกต่างที่แสดงชัดเกี่ยวกับกลุ่มที่ไม่ใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาขึ้นอยู่กับ การทดสอบทักษะต่าง ๆ ของแต่ละภาษา

เอ็น แอล นอสเทรน และคณะ (N.L. Nostrand and others 1964: 62) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบการสอนภาษาหลักสูตรเร่งรัด (Intensive Course) ในห้องเรียนกับห้องปฏิบัติการทางภาษา ตัวอย่างประชากรที่ทำการทดลองแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม วัตถุประสงค์ของการวิจัยก็เพื่อจะศึกษาว่า การสอนภาษาหลักสูตรเร่งรัด โดยใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา แบบที่นักเรียนฝึกอ่านหรือพูดตาม (Audio Active Language Laboratory) จะได้ผลดีกว่าการสอนในห้องเรียนธรรมดาหรือไม่ ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองได้ผลดีกว่าทางด้านการรับรู้เกี่ยวกับเสียงและการออกเสียง (นัยสำคัญระดับ .05) ส่วนทางด้านไวยากรณ์ไม่ว่าจะโดยการพูดหรือฟัง ไม่มีความแตกต่างกันระหว่าง 2 กลุ่ม

คอลเลจ ยูนิเวอร์ซิตี (College University 1964: 62-63) ได้วิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของเครื่องมือและการสอนในห้องปฏิบัติการทางภาษา 4 แบบ ซึ่งได้แก่ แบบที่ฟังเพียงอย่างเดียว (Audio-Passive) แบบที่ฟังและพูดตาม (Audio-Active) แบบฟังและพูดตามเปรียบเทียบหลังจากการฟังบทเรียนจบชั่วคราว (Delayed Self-evaluation) และแบบฟังและพูดตามเปรียบเทียบหลังจากการฟังบทเรียนจบทันที (Immediate Self-evaluation) ผลปรากฏว่าการสอนโดยใช้เครื่องมือทั้ง 4 แบบ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

เอมมา เบิร์กแมร์ และเดล เลนจ์ (Emma Birkmaier and Dale Lange 1967: 186-199) ได้วิจัยเกี่ยวกับการสอนภาษาต่างประเทศ โดยได้ศึกษาจากงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนภาษาต่างประเทศ แล้วรวบรวมผลรายงานการวิจัย

ทางการสอนภาษา จัดแบ่งออกเป็น 14 หัวข้อ ผลการวิจัยพบว่า ในหัวข้อหนึ่งนั้นได้เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางการฟัง โดยใช้ภาพประกอบ ซึ่งสรุปได้ว่าผู้เรียนควรจะเรียนทางด้านเสียงก่อนที่จะมองเห็นภาพ ผลการวิจัยได้สนับสนุนว่าประโยชน์ของห้องปฏิบัติการทางภาษาและชนิดของห้องปฏิบัติการทางภาษา ไม่มีความสำคัญเท่ากับประสิทธิภาพวิธีการใช้และจำนวนเวลาที่นักเรียนจะใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา ผู้วิจัยได้ให้ความเห็นว่า ในอนาคตการสอนในห้องปฏิบัติการทางภาษาจะใช้ภาพประกอบเป็นส่วนใหญ่และใช้บทเรียนสำเร็จรูป (Programmed Instruction) นอกจากนี้ก็จะเน้นการเรียนภาษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมด้วย

กลุ่มผู้วิจัยของ แอนทอช เกด เอ็น แอล (Antioch Gage N.L. 1967: 1081) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการสอนแบบเก่ากับการสอนในห้องปฏิบัติการทางภาษา โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 60 คน คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้เวลาในการทำการวิจัย 2 ปี การสอนแบบเก่าแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละ 20 คน แต่ละกลุ่มย่อยสอนโดยครูคนเดียวทุกวันอาทิตย์ละ 6 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง ส่วนกลุ่มที่เรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษาไม่ได้แบ่งออกเป็นกลุ่มย่อย เรียนกับครูคนเดียวอาทิตย์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง และเรียนกับเจ้าหน้าที่ควบคุมห้องปฏิบัติการทางภาษา อาทิตย์ละ 4 ครั้ง ๆ ละ $\frac{1}{2}$ ชั่วโมง ระยะเวลาที่เรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษาแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ๆ ละ 30 นาที ระยะแรกเรียนโดยใช้เสียงจากเครื่องบันทึกเสียงประกอบการใช้แผ่นโปร่งแสง (Transparency) ฉายบนเครื่องฉายข้ามศีรษะ (Overhead Projector) ระยะที่สองนักเรียนเรียนเป็นส่วนตัว ระยะที่สามนักเรียนฝึกอ่านและฝึกทำแบบฝึกหัดกับเจ้าหน้าที่ควบคุมห้องปฏิบัติการทางภาษา ภายหลังการทดลอง 2 ปี ผลปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างการเรียนทั้งสองกลุ่ม การสอนของกลุ่มทดลองดีกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งสรุปได้ว่าการสอนในห้องปฏิบัติการทางภาษาจะช่วยลดเวลาการสอนของครูลง 12 ชั่วโมงต่อหนึ่งอาทิตย์ โดยที่คุณภาพของการสอนดีเท่าเดิม

ทอชิโก ไชเมย์ และ โฮลิฮัน โรเบิร์ต (Tochico Chomei and Houlihan Robert 1970: 160-168) ได้วิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการสอนในห้องปฏิบัติการทางภาษา 3 แบบ โดยใช้ระบบเครื่องมือแบบใหม่

ตัวอย่างประชากร คือ นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 150 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม แบ่งโดยการทดสอบสติปัญญาและการทดสอบภาษาอังกฤษ การทดสอบในห้องปฏิบัติการทางภาษา 3 แบบ ได้แก่วิธีที่หนึ่งอ่านตามตัวอย่างแล้ว นักเรียนสามารถได้ยินเสียงตัวอย่างพร้อมเสียงที่คนอ่านตามทันที วิธีที่สองได้ยินเสียงตัวอย่างและอ่านตาม วิธีที่สามนักเรียนบันทึกเสียงตัวอย่างที่อ่านตามไว้แล้วเล่นเทปกลับใหม่ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกันทั้ง 3 วิธี นักเรียนต้องทำข้อทดสอบเกี่ยวกับการแปลภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาอังกฤษ 5 ข้อ และข้อทดสอบเกี่ยวกับการพูด 5 ข้อ ผลการวิจัยปรากฏว่าการสอนวิธีที่อ่านตามตัวอย่างแล้วได้ยินเสียงตัวเองทันที ได้คะแนนสูงสุดทั้งการแปลและการอ่าน ส่วนแบบที่ฟังและอ่านตาม และแบบที่มีการบันทึกเสียงตามตัวอย่างที่อ่านไว้ แล้วเล่นเทปกลับมาใหม่เพื่อเปรียบเทียบ ผลปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกัน

ลู เซง ชอง (Lu-sheng Chong 1979: 316A) ศึกษารวบรวมเรื่อง

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างวิธีสอนภาษาต่างประเทศและการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา ชั้นแรกของการวิจัยได้มีการศึกษาทฤษฎีการสอนภาษาต่างประเทศตั้งแต่ ค.ศ. 1900 จนถึงปัจจุบัน วิธีเริ่มแรกที่ใช้คือ วิธีสอนแปลและไวยากรณ์ ตามด้วยวิธีสอนตามธรรมชาติ เพื่อฝึกการพูดภาษาอันสืบเนื่องมาจากการท่องเที่ยวและการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้แสดงให้เห็นความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาษาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โครงการฝึกฝนพิเศษแห่งกองทัพบก (ASTP) ได้พัฒนาวิธีสอนภาษา โดยฝึกกับคนพื้นเมือง คนที่เก่งภาษาและใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งในการสอนภาษาต่างประเทศ วิธีเหล่านี้เรียกว่า การเรียนภาษาโดยการฟัง (Audio-lingual Method) นอกจากนี้ได้มีการทบทวนอิทธิพลจากทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ และทฤษฎีใหม่ของการเรียนภาษา รวมทั้งการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เพื่อการสอนตัวเองตามโครงการสอนภาษาต่างประเทศด้วย

การวิจัยพบว่าวิธีต่าง ๆ เหล่านี้ยังมีการใช้อยู่ในระยะหนึ่ง ซึ่งผลสำเร็จที่เกี่ยวข้องอยู่ที่การใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง และการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา แสดงให้เห็นว่าไม่มีหลักฐานการทดลองที่ต่อเนื่องของวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพที่สุดหรือการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาแต่อย่างใด มีเพียงแนวโน้มที่มีการใช้วิธีการหรือใช้อุปกรณ์เพื่อเน้นการฝึกทักษะในการอ่านและแปลภาษาในเนื้อหาวิชานั้น และได้มีข้อเสนอแนะให้ครูจัดระบบการสอนเพื่อ

หาข้อมูลที่มีประโยชน์ นอกจากนี้สภาพที่เรียนที่แตกต่างกัน เช่น โรงเรียนเอกชน แผนการเรียนและห้องปฏิบัติการของวิทยาลัย ย่อมมีผลต่อการเรียนเป็นรายคนและเพิ่มความรู้ในเรื่อง การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและการสอนภาษาต่างประเทศได้

เจมส์ ลีรอย เคลลี (James LeRoy Kelly 1984: 2085-A)

ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของหัวหน้าหมวด, ผู้อำนวยการโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา และผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ไม่มีห้องปฏิบัติการทาง ภาษา มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมจำนวนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีห้องปฏิบัติการทาง ภาษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน และศึกษาทัศนคติของหัวหน้าหมวด, ผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของโรงเรียนที่มีห้องปฏิบัติการ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามส่งไป ยังโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีห้องปฏิบัติการทางภาษาจำนวน 35 โรงเรียน แล้วนำข้อมูลที่ เก็บได้มาวิเคราะห์ความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผลการวิจัยปรากฏว่า บทบาทของห้อง ปฏิบัติการทางภาษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อนำไปประยุกต์ ใช้กับแนวโน้มในอนาคต และผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ไม่มีห้องปฏิบัติการทางภาษา มีแนวโน้มที่จะยอมรับโรงเรียนที่มีการใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษา แต่ทั้งนี้ต้องดำเนินการ 3 ประการ ต่อไปนี้คือ มีการประสานงานอย่างใกล้ชิดมากขึ้นกับหมวดวิชาอื่น ๆ สามารถ นำผลมาประเมินในการวิจัยได้อย่างเด่นชัด และต้องมีการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องกับโปรแกรมการสอนในส่วนของอาจารย์ผู้สอน

สรุปจากงานวิจัยต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าห้องปฏิบัติการทาง ภาษา มีบทบาทและมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการช่วยเสริมทักษะทางภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ มากกว่าการเรียนในห้องเรียนธรรมดา ดังนั้นในการสอนภาษาไทย ครูภาษาไทยจึงสามารถ จัดกิจกรรมการสอนทักษะภาษาไทยในห้องปฏิบัติการทางภาษาได้ เพื่อให้การเรียนการสอนภาษาไทยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า การเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้ห้องปฏิบัติการทาง ภาษานั้น เป็นวิธีการที่ถูกต้องของการเรียนการสอนทักษะทางภาษา เพราะนักเรียนจะสามารถ ฟังการออกเสียงที่ถูกต้องชัดเจนจากแถบบันทึกเสียง และฝึกออกเสียงตามให้ถูกต้อง นอกจากนี้ นักเรียนจะได้ย้อนกลับมาฟังเสียงของตนเอง เปรียบเทียบกับเสียงจากแถบบันทึกเสียงอีก

ก็จริงก็ได้ เพื่อฝึกฝนและแก้ไขให้ถูกต้อง และครูผู้สอนก็ยังสามารถเดินดูให้คำแนะนำ ช่วยเหลือนักเรียนได้เป็นรายบุคคล ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาการเรียนให้เป็นไปตามความสามารถของคนได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นการเรียนในห้องปฏิบัติการทางภาษาจึงมีความสำคัญและมีประโยชน์แก่การเรียนภาษาเป็นอย่างมาก รวมทั้งการแก้ไขการอ่านออกเสียง หากได้ฝึกในห้องปฏิบัติการทางภาษาก็จะช่วยแก้ไขให้สามารถออกเสียงได้ชัดเจน เพราะผู้เรียนจะได้ฟังและฝึก อย่างเต็มความสามารถของคนภายใต้การดูแลของผู้สอนดังได้กล่าวมาแล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย